

**Så funkar tekniken
bakom vätgasbilen**

Körglad tuffing i begagnattest

MER MINI FÖR PENGARNA

**INGEN SKA DÖ
AV RÄTTFYLLERI**

Korsande
cykelbana

Gå in och testa frågorna på ...

KÖRKORT
ONLINE.SE

... innan du gör ditt teoriprov!

INNEHÅLL

NUMMER 3 2021

- 4 LEDARE** Årets Ta Paus kan nå ännu längre
- 6 DIALOG** De nya p-betalningarna ställer till det
- 8 NYHETER** Olycksstatistiken 2020 en framgång
- 10 NYHETER** Mångdubbelt fler nekas alkoholås
- 14 NYHETER** Förslag öppnar för drogtest i trafiken
- 16 KONSUMENT** Färjeguide inför semesterplaneringen
- 18 NYHETER** MHF räddande ängel vid stort taxistopp
- 20 REPORTAGE** Zhero – nytt trafiksäkerhetsprojekt
- 22 BEGAGNAT** Körglädje och design gör Mini älskad
- 24 REPORTAGE** Resa i vallonernas fotspar i Roslagen
- 36 NYHETER** Brett samarbete på TN-dagen
- 37 NYHETER** MHF Mälardalen gör brevlådekampanj
- 38 PROVKÖRNING** Suzukis första laddhybrid är en suv
- 40 TEST** Eldig spanjor för sportiga förare
- 42 REPORTAGE** Motorföraren förklarar vätgastekniken
- 44 KRYSSSET** Kryssa, knäpa och vinn bingolotter
- 46 I BACKSPEGELN** Redan 1997 kunde man hyra en elbil
- 47 NYHETER** Rallydrottning blir körskollärare

Genombrott nära mot drograttfylla

Snart kan svensk polis få göra sällningsprov utan att det finns misstanke om drograttfylla. Om utredarens förslag blir verklighet är det ett stort framsteg i kampen mot droger i trafiken.

Sidan 14

Vidunderliga vyer och klassisk kultur

Roslagens slingriga vägar leder till såväl natursköna smultronställen som kulturupplevelser av hög karat. Exempelvis ett besök i konstnären Albert Engströms ateljé (bilden).

Sidan 24

Trafiknykterhetens Dag brett samarbete

I samarbete med tre besiktningsföretag genomför MHF och MADD den 25 maj en stor upplysningskampanj på Trafiknykterhetens Dag.

Sidan 36

Bronsprydd Cupra bjuder på guldkant

Spanska suven Cupra Formentor Launch Edition är överraskande komplett och harmonisk för att vara en helt ny bilmodell.

Sidan 40

Hur prisvärd är Mini som begagnad?

Mini är känd för körglädje och retrodesign. Hur mycket bil får den som satsar på ett exemplar som rullat sju år?

FOTO: STEFAN NILSSON

Ta Paus-aktivitet för alle

GÖRAN SYDHAGE
vd och stolt
medlem i MHF
goran.sydhage@
mhf.se

Det är mitt ansvar att ta till mig kunskap på olika sätt i mitt uppdrag som anställd på MHF. En av flera bra källor är IQ. IQ är ett 16 år gammalt fristående dotterbolag till Systembolaget. De har till uppdrag att verka för ett smartare förhållningssätt till alkohol.

Den flik på deras hemsida som intresserar mig mest handlar om projekt, särskilt trafik.

Jag har säkert berättat tidigare, att jag sålt bilar under en stor del av mitt vuxna liv. Många resor har det blivit för att se, provköra och lära mig maximalt om nya bilmodeller.

ETT PAR SMÅ AXPLOCK ur mitt minne delar jag. Först en resa till Sardinien där en ny bilmodell presenterades. Kvällen avslutades med middag. Fri alkohol i vanlig ordning men arrangören berättade att man kommande morgon skulle göra alkoholkontroller. De som då blåste över gränsen fick inte provköra de nya bilarna.

Mycket riktigt, klockan sju följande morgon kom organisatörerna med alkomätare. Två stycken fick blåsa. Det var jag och en annan kille som inte druckit alkohol kvällen innan som blåste. Arrangören var nöjd över den goda ordningen.

DEN ANDRA RESAN jag plockar fram ur minnesgarderoben gick till Lissabon. Samma procedur i övrigt men med skillnaden att ingen alkoholkontroll gjordes.

Visst var vi några spiknyktra, men de flesta hade troligen inte klarat en alkoholkontroll på en svensk väg. Idiotiskt och korkat av arrangörerna och inte minst visades fullständig brist på omdöme.

Så till IQ. Där läser jag något helt annat. Bland annat om det föredömliga projektet mellan Porsche Sverige och Oddbird som IQ prisat. Man konstaterar att alkohol och bilkörning inte hör ihop. Försäljningsgåvan som ges vid ett bilköp är en flaska alkoholfri Champagne i en tillhörande låda.

I en annan artikel berättas om IQ:s Alkoholindex, om svenskens attityder till alkohol, samt alkohol och bilkörning. Den är också intressant ur flera synvinklar.

TILL SIST MÅSTE JAG OCKSÅ NÄMNA en fyra år gammal utmärkelse som IQ berättar om:

Ta Paus – för att förebygga rattfylla. Det var alltså vi i MHF som fick utmärkelsen och den ska vi vara stolta över.

Men under pandemiåret 2021 kommer vi inte kunna genomföra vår viktiga Ta Paus-aktivitet som vanligt. På grund av pandemin får vi nämligen inte tillträde till Trafikverkets rastplatser och enligt pandemilagstiftningen får vi inte heller ordna ”träffar” på rastplatser.

LAGEN KAN GIVETVIS SNABBT ÄNDRAS och då får vi ta ställning till detta mot slutet av sommaren.

De senaste somrarna har MHF-kansliet levererat ett häfte med titeln Ta Paus. I år kommer vi att leverera ett liknande häfte. Årets upplaga kommer vara särskilt anpassat för att delas ut i brevlådor. Det kan få effekten att många fler häften kommer att nå de svenska trafikanterna än vid en traditionell Ta Paus vid en rastplats.

Ta vara på den möjligheten du också och var med och dela ut några exemplar. Ett enkelt sätt att göra en liten men viktig insats för trafiksäkerheten.

”Under pandemiåret 2021 kommer vi inte kunna genomföra vår viktiga Ta Paus-aktivitet som vanligt.”

MOTORFÖRAREN

Utges av Motorförarnas
Helnykterhetsförbund

Motorföraren
Byängsgränd 8
120 40 Årsta

ÖPPET: 9.00–11.00, 13.00–16.00
(fredag 13.00–15.30)
TEL: 08-555 765 55

E-POST: motorforaren@mhf.se

WEBB: www.motorforaren.se

ADRESSÄNDRING

KUNDTJÄNST: 08-555 765 55

E-POST: medlem@mhf.se

REDAKTION

CHEFREDAKTÖR: Mikael Lindberg

MOBIL: 0765-48 97 16

E-POST: mikael.lindberg@mhf.se

REPORTER: Mari Haglund

TELEFON: 08-555 765 63

E-POST: mari.haglund@mhf.se

PRESSANSVARIG: Micke Valier

TELEFON: 08-555 765 62

E-POST: micke.valier@mhf.se

ANSVARIG UTGIVARE:

Göran Sydhage

TEL: 08-555 765 56

E-POST: goran.sydhage@mhf.se

ANNONSAVDELNING ADRESS:

MHF Annonsavdelning

B-G Werner

Box 16

433 21 Partille

TEL: 0793-47 85 12

E-POST: annonser@mhf.se

Hela tidningen finns tillgänglig
på www.motorforaren.se – även
tidigare utgåvor!

LAYOUT & PRODUKTION: ©thoms

TRYCK: V-TAB, Vimmerby 2021
ISSN: 0463-6678

UPPLAGA

TS-UPPLAGA: 15 300 ex (2019)

NYTT KERAMISKT LACKSKYDD

- Snabbt och enkelt
- Framhäver djupen i lacken
- Skyddar upp till 3 månader

KREFTING

www.krefting.se / www.autoglym.se

KRÖNIKA: FRÅN FÖRARSÄTET

Stenskott lagas med kvinnlig list

NU ÄR DET NÅGRA HELGER sedan vinterdäcken skiftades mot sommarditon. Numera är det tre bilar som det ska skiftas på, och därtill en boggisläpvagn. Den senare har fått ”pris” i grannskapet. En folkraceförare stirrade storögt och sa att det där var det största han sett, vilket inte är konstigt. Vagnen mäter drygt sex meter i flaklängd och 2,10 i bredd.

I garaget pågår det sommarbestyr. Allt det vinterroliga ska flyttas bakåt, och det sommarroliga framåt. Först ut med snövässlan, därefter fram med sommar-Jeepen. I den begynnande röran av hobbyfordon ska ännu en Jeep fram och därtill ett par veteranskotrar flyttas bakåt.

Det här tar förstås timmar i anspråk, men till slut står snövässlan längst in tillsammans med skotrarna och de mer sommaranpassade Jeeparna längst fram.

Någon premiärtur har det däremot inte blivit. Under den första majveckan har framrutan dagligen fått skrapas ren från nattens frost. Och då bor jag bara några mil från Stockholm.

APROPÅ FRAMRUTA, small det till i den för ett par veckor sedan. Ett nesligt stenskott till höger vid passagerarsidan. ”Rosen” som nu bildats i rutan är precis en sådan som förr eller senare kommer att bli till en spricka.

Min bättre hälft satt bredvid och kikade på stenskottet.

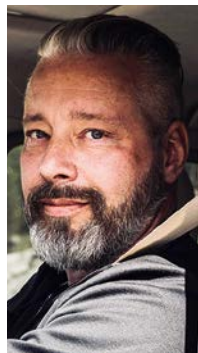
– Den där fixar jag när vi kommer hem, sa hon bekymmerslöst.

– Jaha, hur då, undrade jag?

Jo, och här kommer ett tips – nagellack. Inte något sådant där rosa, gnistrande nagellack, utan ett genomskinligt.

Hon penslade på i stenskottet, skrapade lite så det blev slätt och det verkar hålla alldeles utmärkt.

Det lilla tricket sparade också en resa till någon verkstad för att få stenskottet lagat. Den turen sparar vi någon månad när rutan ändå behöver bytas. Det där är nämligen inte mitt första stenskott på bruksbilen, däremot det enda som fått en snabblagning med hjälp av kvinnlig list.

MIKAEL LINDBERG
CHEFREDAKTÖR
mikael.lindberg@
mhf.se
0765-48 97 16

”Det lilla tricket sparade också en resa till någon verkstad för att få stenskottet lagat.”

SMIDIGT ELLER SVÅRT? Debattörens erfarenheter av sms-betalning är inte odelat positiva. Det krävdes vaksamhet och flera telefonsamtal innan han lyckades undvika extra avgifter.

Svårt att göra rätt för sig

I SLUTET AV FÖRRA ÅRET blev det en dyr parkering för mig. Det var vid resecentrum i Hässleholm, där parkeringsavgiften ligger på tio kronor per dygn.

Vid automaten kunde man betala med kort, eller via sms. Eftersom automaten inte ville ta mitt kort, fick det bli sms-betalning. Parkeringen startades, och avslutades senare med hjälp av ytterligare ett sms med bekräftelse. Det hela var enkelt, smidigt och bra.

Samma sak en vecka senare, fast den här gången kom ingen bekräftelse på avslutad parkering.

Dagen efter, ytterligare parkering på samma plats, och då kom bekräftelse att föregående parkering var avslutad, samt på dagens parkering. Det hela skulle alltså landa på 30 kronor.

ETT PAR VECKOR SENARE, landade en parkeringsfaktura i brevlådan. Den var på 55 kronor. De ytterligare 25 kronorna var faktureringsavgift. Jag kontaktade p-bolaget, som berättade att jag valt pappersfaktura, vilket jag inte hade. Betalningen skulle istället ske via telefonen, men den

funktionen hade p-bolaget tagit bort.

Fakturan kom sent, så jag bad dem flytta fram betalningsdatumet, samt plocka bort fakturaavgiften, vilket de svarade okej på.

Strax efter kom en ny faktura, den här gången med påminnelseavgift, som gjorde att skulden nu var på 115 kronor. Den var från huvudbolaget, som inte fått reda på att min faktura skjutits fram. De meddelade också att betalade jag inte, skulle det bli inkasso.

Nytt samtal till första p-bolaget, som återigen lovade att jag bara behövde betala 30 kronor. Ändå kom ett inkassokrav, nu på totalt 270 kronor.

DEN HÄR GÅNGEN ringde jag inkassobolaget, som kollade upp hela ärendet, jag betalade mina 30 kronor och fick strax efter ett samtal från inkasso att ärendet var avslutat.

Det var helt klart bättre förr i tiden, när man stoppade i en tiokrona i automaten och fick en pappersbiljett att stoppa i rutan.

MAGNUS ABRAHAMSSON,
Örkelljunga

HÅLL TRAFIKDEBATTEN LEVANDE – SKRIV TILL DIALOG

Vill du göra din röst hörd på den här sidan? Reflektera över något i trafiken eller skriv något om trafiksäkerhet? Skriv till oss på motorforaren@mhf.se

AUTOSOL

SINCE 1929

Redo för sommarsäsongen?

Dags att få dina älskade fordon att skina!

Hela utbudet av AUTOSOL-produkter för att rengöra, polera och skydda!

Bilen

Husvagnen

Cykeln

Båten

Motorcykeln

och
många
fler!

SPRAYCAN.se

Spraycan.se är en e-handel med stort utbud av sprayfärg, bilvård och bättringsfärg till bilar.

Besök **SPRAYCAN.se** för 20% på samtliga Autosol produkter!

Ange Rabattkod

motorföraren2021

i kassan så får du **20%**
på alla Autosolprodukter

Erbjudandet gäller t.o.m. 2021-06-30

Dursol
NORDIC

Dursol Nordic AB, Gesallgatan 11
745 39 Enköping, Sweden

WWW.DURSOLNORDIC.COM

FOTO: MIKAEL LINDBERG

Bil- och trafikfrågor

Hur högt, tungt, brett och långt får en personbil lastas och hur många får åka i den?

1. Hur många får färdas samtidigt i en personbil under 3,5 ton?

- A. Det antal som bilen är registrerad för.
B. Lika många som det finns säkerhetsbälten för.
C. Bara så många att bilens totalvikt inte överskrider.

2. Hur långt får last sticka ut från bilen framåt och bakåt?

- A. Den maximala längden för fordonet får inte vara längre än 24 meter.
B. Max en meter framför fordonet och max en meter bakom fordonet.
C. Max en meter framför fordonet och max två meter bakom fordonet.

3. Hur långt får last sticka ut på sidorna?

- A. Max 20 centimeter på var sida om fordonet.
B. Bilens maximala bredd får inte överstiga 300 centimeter.
C. Last får inte sticka ut åt sidorna.

4. Hur högt får en personbil lastas?

- A. Fordonets höjd inklusive last på taket får inte överstiga 260 centimeter.
B. Last på taket får inte vara högre än 120 centimeter.
C. Det finns inga bestämmelser om maxhöjd på fordon.

5. Hur beräknas maxlast på en personbil?

- A. Totalvikten som anges i registreringsbeviset minus tjänstevikten.
B. Totalvikten minus vikten på föraren och det maximala antalet passagerare som fordonet är registrerat för.
C. Tjänstevikten minus vikten av förare och fordonets vätskor.

(Rätt svar på sidan 47.)

FOTO: LASSE HOLMSTRÖM

MHF:S TRAFIKSÄKERHETSCHEF UTSEDD TILL NY ORDFÖRANDE FÖR ALKOLÅSKOMMITTÉ

MHF:s trafiksäkerhetschef Lars Olov Sjöström har utsetts till ny ordförande för svenska standardiseringskommittén för alkohol hos Svensk Elstandard (SEK). Alkolåskommittén arbetar med olika standarder inom alkolåsområdet.

NTF STARTAR TRAFIKSÄKERHETSKAMPANJ

Trafiksäkerhetsorganisationen NTF drog till påsk igång kampanjen "Hur kan du bidra?". NTF:s tanke är att alla kan göra något för trafiksäkerheten.

Kampanjen har fyra områden för att säkerställa att alla kan bidra på något sätt. Man kan lova att sänka hastigheten, skydda sig bättre, synas bättre eller vara mer uppmärksam. Oavsett inom vilket område man väljer att bidra så vet vi att ett felaktigt beteende som byts mot ett trafiksäkert beteende påverka trafiksäkerheten positivt. När man lovat något får man ett löftesbevis, skriver NTF.

Rekordfå omkomna i vägtrafiken under 2020 visar slutgiltiga siffror

204 personer omkom i den svenska vägtrafiken 2020, det visar den fastställda olycksstatistiken för förra året från Trafikanalys. Det är en minskning med 17 personer, jämfört med 2019, då 221 personer dödades i trafikolyckor.

Antalet döda 2020 är det lägsta antalet omkomna i den svenska vägtrafiken, sedan man började föra officiell olycksstatistik på 1930-talet.

60 procent av de omkomna färdades i personbil, lastbil eller buss. Det var fler personbilsförare som omkom 2020 – 78 stycken jämfört med 2019, då antalet var 66 personer. 28 motorcyklister miste livet, 2019 var antalet 29 stycken. 18 cyklister dödades 2020, jämfört med 17 året innan.

Delmålet för antalet omkomna i nollvisionen var 220 döda 2020, vilket innebär att etappmålet

FOTO: RÄDDNINGSTJÄNSTEN KARLSTADSREGIONEN

för 2020 uppnåddes.

Det är svårt att säga hur stor påverkan pandemin har haft på olycksutvecklingen under 2020. Trafikanalys har följt transportutvecklingen och trafikmängden löpande under coronapandemin. Lägst antal personer miste livet i trafikolyckor under mars och oktober 2020.

Notorisk rattfyllerist misstänks ha kört ihjäl två ungdomar

Dödsolyckan skedde den 23 april i Degerfors. En 35-årig man gör en omkörning i hög fart och ligger kvar i mötande körfält och kraschar in i en bil med tre ungdomar. En 26-årig man och en 18-årig kvinna omkommer. 26-åringens 18-åriga flickvän överlever kraschen och får allvarliga skador. Det rapporterar Expressen.

Den 35-åriga föraren dör i kollisionen. Polisen misstänker att den 35-åriga mannen är en notorisk rattfyllerist som om och om igen har kört utan körkort och med alkohol eller droger i kroppen. Polisen väntar på att mannens identitet ska bekräftas med obduktion. Det skriver Expressen.

Mannen har tidigare dömts för flera trafikbrott, bland annat har dömts för ett tiotal rattfyllor.

Dödsolyckan i Degerfors utreds som grovt vållande till annans död och grov vårdslöshet i trafik.

Samlad info om utbildning ska ge säkrare mc-trafik

Trycket är stort även i år på att ta körkort för motorcykel, vilket märks hos utbildare, intresseorganisationer och körkortmyndigheter. Därför stärker körkortmyndigheterna och utbildarna samarbetet inför årets mc-säsong. Gemensam information om utbildning och prov ska bidra till ökad trafiksäkerhet. Blivande mc-förare och de som har körkort

FOTO: STR/HANNA MAXSTAD

ska förstå det livsviktiga med att vara en tänkande och säker förare.

– Med gemensam information visar vi på vad utbildning och prov innehåller, hur det är kopplat till verkliga situationer och att vi alla har en samsyn. Det är vårt gemensamma mål att blivande mc-förare ska ges bättre förut-sättningar, säger Rikard

Granlund, biträdande chef på Trafikverket Förarprov.

I sommar kan väntetiden bli längre på grund av pandemin som gör att det är lägre tillgång på prov. Det är därför än viktigare att boka i god tid, använda tiden till att utbilda sig väl för att undvika omprov och för att just kunna vara en tänkande och säker mc-förare.

– Den här informationen riktar sig främst till den som är på väg att ta mc-körkort, men också till utbildare och förarprovare. Och den är även nyttig för den som redan har tagit körkortet och vill fräscha upp sina kunskaper, säger Olof Stenlund, utredare på Transportstyrelsen.

För att vara en säker mc-förare pekas fem områden ut som är viktiga att tänka på och agera efter: Självvärdering för att hjälpa dig att bli en tänkande mc-förare, samspel mellan teknik och taktik, manövrering i låg fart, körning på landsvägar, att uppmärksamma varningssignalerna.

28

Så många personer har omkommit i den svenska vägtrafiken mellan januari och mars 2021. Det visar Transportstyrelsens preliminära statistik. Det är 15 personer färre jämfört med samma period 2020.

Mer etanol i standardbensinen

Från den 1 augusti blir den nya standardbensinen E10. Dagens standardbensin E5, eller i dagligt tal 95, får alltså en högre inblandning av etanol – upp till tio procent.

– E10-bensinen är ett av flera viktiga verktyg för att minska koldioxidutsläppen från transportsektorn, säger Ebba Tamm på branschorganisationen Drivkraft Sverige.

Omkring 94 procent av de bensindrivna bilarna, även äldre, kan köras på E10, eftersom det är ett krav sedan 2011, berättar Anders Norén, teknisk chef på BIL Sweden.

De bilar som inte klarar den högre inblandningen blir efter 1 augusti hänvisade till den återstående E5-bensinen som säljs, i dagligt tal kallad 98 oktan.

Förarbevis föreslås för vattenskoter

Antalet olyckor med vattenskoter har ökat de senaste åren. Regeringen föreslår därför att det ska bli krav på obligatoriskt förarbevis för att få köra vattenskoter. För att få köra vattenskoter ska föraren fyllt 15 år och blivit godkänd på en obligatorisk utbildning.

Utbildningen för att få ett förarbevis ska vara både teoretisk och praktisk och kunskaperna ska bekräftas genom prov. Den som kör

vattenskoter utan förarbevis ska kunna straffas med böter.

Förarbeviset kan också återkallas i högst tre år om föraren har gjort sig skyldig till vissa sjörelaterade brott, till exempel sjöfylleri. Sedan tidigare gäller en åldersgräns på 15 år för att köra vattenskoter.

Utbildningen för att ta ett förarbevis kan påbörjas från och med 1 juli 2021. Krav på förarbevis föreslås träda i kraft den 1 maj 2022.

Nya regionordföranden i MHF Bergslagen och MHF Öst

Sven-Olof Petersson har valts till ny regionordförande för MHF Region Öst. Krister Haglund är ny regionordförande för MHF Bergslagen.

Fängelse för man som körde ihjäl Siri, 5

Siri, fem år, omkom när familjens bil blev påkörd av en rattfyllerist. Olyckan skedde i augusti 2020 i Oskarström i Halmstads kommun.

En man i 50-årsåldern döms till fängelse i två år och nio månader för bland annat grov vårdslöshet i trafik, grovt rattfylleri, olovlig körning och grovt vållande

till annans död. Mannen ska även betala skadestånd till de anhöriga. Domstolen anser att gärningen ligger "mycket nära" ett uppsåtligt agerande. Det rapporterar Kvällsposten.

Mannen hade 2,19 promille alkohol i blodet vid olyckan. Han körde i 135 kilometer i timmen på en 70-väg med skyddssikt.

VELODROMLOPPET GRAND PRIX

Sveriges största historiska biltävling

19-20 juni 2021

GELLERÅSEN ARENA

Historiskt RM för Formelbilar, Standardbilar samt Sportvagnar

sniffe®

Tar bort dålig lukt istället för att dölja den med dofter!

Bilen • Husvagnen • Båten • Toaletter
Röklukt • Hund- och Katttrum • Skor/Fotsvett
Sopkärl • Källare • Fukt- och mögellukt m.m.

Fr. 59,- BESTÄLL NU!

Sniffe består av en unik kombination av naturliga salter som tillsammans ger ett fantastiskt resultat. Svensktillverkad.

Webshop: www.sniffe.se

En miljövänlig, parfymfri lukt borttagare

MOTORHISTORISKA RIKSFÖRBUNDET

Motorhistoriska dagen 6 juni

Fira Sveriges rullande kulturarv;
#motorhistoriskadagen2021 – läs mer på mhrf.se/6juni!

Arrangörstävlingen i samarbete med **NOSTALGIA** MAGASINET

För mer information om arrangörstävlingen Kultur på väg som anordnas i samband med #motorhistoriskadagen2021, ring 08-30 28 01 eller besök mhrf.se/6juni.

Foto: Ellen Stensrud Forslunds (Gammalbilens Vänner i Värmland) bidrag 2020

En utomjordiskt bra sida för dig som tycker om husbilar. Ta en titt redan nu!

allt om **husbilen** 2021
MAGASINET ONLINE

www.alltomhusbilen.se

Många nekas alkohol efter ändring

På tre år har antalet avslagna ansökningar ökat med 200 procent

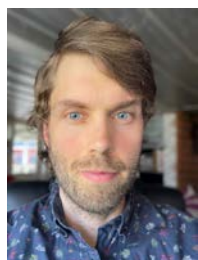
För tre år sedan ändrades reglerna och gjorde det svårare att ansöka om alkohol efter rattfylleri. Antalet avslagna ansökningar har sedan dess ökat med 200 procent, visar Transportstyrelsens utvärdering. Ett totalt misslyckande, anser MHF.

UNDER 2020 DROGS 6 317 körkort in på grund av rattfylleri och drog rattfylleri, enligt Transportstyrelsen. I Sverige återkallas körkortet oftast i tolv månader vid rattfylleri och i 24 månader vid grovt rattfylleri.

Den 1 mars 2018 ändrades reglerna för att få körkort med villkor om alkohol, lagändringen är en EU-anpassning. Tidigare kunde alla personer som fått eller riskerat att få sitt körkort återkallat på grund av rattfylleri eller grovt rattfylleri ansöka om att delta i alkoholprogrammet. Detta kunde i de flesta fall också beviljas, om inte rattfylleriet skett med narkotika i blodet eller om den sökande genom läkares provtagning påvisats använda narkotika.

DE SOM HAR FÅTT SIN ansökan beviljad får ett nytt körkort med villkor om alkohol. I villkoren ingår också flera läkarkontroller enligt Transportstyrelsens föreskrifter.

Sedan regeländringen för tre år sedan kan inte längre personer med en missbruks- eller beroendediagnos för alkohol, ansöka direkt om alkohol efter rattfylleri. Personen måste först bevisa sin nykterhet i minst sex månader.

”Vi ser gärna att så många som möjligt av dem som döms för rattfylleri får ett körkort med villkor om alkohol.”

Ted Snölija,
alkolåsmordnare,
Transportstyrelsen

80

Så många procent (drygt) lyckas fullfölja programmet och få tillbaka ett vanligt körkort.

– Reglerna för att få delta i alkoholprogrammet ändrades 2018 som en anpassning till ett EU-direktiv, säger Ted Snölija, alkoholåsmordnare vid Transportstyrelsen.

– Under 2020 gjorde Transportstyrelsen en utvärdering, där vi gick igenom ett stort antal körkortsärenden för att se vilka effekter de nya reglerna fått och hur det har påverkat våra kunder.

FÖR DEN SOM DELTAR i alkoholprogrammet sätts villkorstiden till ett eller två år. Två år gäller för den som dömts för grovt rattfylleri eller som har dömts för upprepade fall av rattfylleri. En förändring som skedde i och med regeländringen 2018, är att när en deltagare är klar med villkorstiden, då får man tillbaka ett nytt körkort direkt.

I sin utvärdering undersökte Transportstyrelsen ärenden som rörde körkort med villkor om alkohol för perioden den 1 mars 2018 till den 31 december 2019. Den urvalsperioden jämfördes med körkortsärenden under en motsvarande period på 22 månader innan regeländringen 2018.

– Resultatet av utvärderingen var ungefär i linje med det vi trodde skulle ske, säger Ted Snölija.

UTVÄRDERINGEN VISADE ATT antalet ansökningar till alkoholprogrammet hade ökat med 10 procent. Den förändring som stack ut mest var att antalet ansökningar som fick avslag hade ökat med 200 procent, sedan reglerna för att få körkort med alkoholvillkor ändrades 2018.

– Det är väl den största skillnaden vi har sett. Vi tror att det handlar om personer med en beroende- eller missbruksdiagnos som inte har klarat av att uppfylla kravet på att hålla sig nyktra i minst sex månader innan de kan ansöka om alkohol, förklarar Ted Snölija.

Samtidigt har andelen deltagare som inte får vara kvar i alkoholprogrammet, alltså måste avbryta det för att de inte klarar av kraven, minskat med 62 procent.

– Vi tycker att det är positivt att det är fler som klarar av att stanna kvar i programmet. Vi ser gärna att så många som möjligt av dem som döms för rattfylleri får ett körkort med villkor om alkohol, säger Ted Snölija.

DRYGT 80 PROCENT av deltagarna lyckas fullfölja programmet och få tillbaka ett vanligt körkort.

– Som det ser ut nu finns det ingenting som tyder på att den siffran skulle vara lägre efter att reglerna ändrats.

Utvärderingen visade att ungefär 40 procent av deltagarna har dömts för rattfylleri av normalgraden. Cirka 60 procent av deltagarna har dömts för grovt rattfylleri eller dömts för flera rattfylleribrott.

Andelen personer med beroende- eller missbruksdiagnos som ansöker om att delta i programmet har minskat med 4 procent sedan regeländringen.

Den 1 mars 2018 ändrades reglerna för att få ansöka om körkort med villkor om alkohol efter rattfylleri. Sedan dess måste

SÖK PROJEKTMEDEL

Stiftelsen Ansvar för Framtiden öppnar en ny ansökningsperiod:
1 juni till 31 augusti 2021.

Er organisation eller förening kan söka projektmedel för främjande av en helnykter livsstil, gärna med inriktning mot barn och ungdomar.

Läs mer om ansökan och stiftelsen på vår hemsida:

www.ansvarforframtiden.se

TRANSPORT VISAR VÄGEN
010-480 30 00

drade regler visar utvärdering

TRAFIKKONTROLL. Under 2020 drogs 6 317 körkort in på grund av rattfylleri och drograttfylleri. Transportstyrelsens körkortsåterkallelser bygger på polisens trafikkontroller. Rattfylleri är ett spaningsbrott.

FOTO: MOSTPHOTOS

Palmenco

Trandaredsgatan 1B, 507 62 Borås • 010-13 99 100 • info@palmenco.se

www.palmenco.se

Vi stödjer MHFs arbete för en drogfri trafikmiljö

Fortsättning: Många nekas alkohol efter ändrade regler visar utvärdering

personer med en missbruks- eller beroendediagnos för alkohol bevisa sin nykterhet i minst sex månader.

Vad anser MHF om resultatet av Transportstyrelsens utvärdering?

– Att antalet ansökningar som får avslag har ökat med 200 procent – det är ett totalt misslyckande, konstaterar Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetschef för MHF.

– Vi vet utifrån VTI:s utvärdering av alkoholprogrammet att majoriteten både av de som inte har någon alkoholdiagnos och en hög andel av dem som har det, klarar av att fullfölja programmet.

DE UPPFÖLJNINGAR som har gjorts av det svenska alkoholprogrammet från 1999 och fram till idag, visar att den som får körkortet återkallat efter rattfylleri ofta ökar sitt drickande.

– De som snabbt däremot kan slussas in i ett alkoholprogram, där har man sett att de kraftigt minskar sin alkoholkonsumtion, säger Lars Olov Sjöström.

”Det är personer som på grund av sexmånadersregeln har förlorat sitt arbete, sitt körkort och fått ökade missbrukproblem.”

Lars Olov Sjöström,
trafiksäkerhetschef,
MHF

Drygt 80 procent av deltagarna klarar av att genomföra hela alkoholprogrammet.

– Det är ett oerhört bra resultat. Därför är det viktigt att vi får in fler i programmet, säger Lars Olov Sjöström.

JU HÖGRE ANDEL av de lagförda rattfylleristerna som går in i ett alkoholprogram, desto mindre är risken för återfall och för alkoholrelaterade trafikolyckor, poängterar han.

– Ingenting är farligare än en rattfyllerist som har fått körkortet återkallat, det är liksom slutsatsen.

På uppdrag av Transportstyrelsen utvärderade forskare vid Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) alkoholprogrammet 2018 (innan regeländringen). VTI:s rapport omfattade en enkätstudie, en intervjustudie och en registerstudie. VTI gjorde enkäter och intervjuade både personer med alkohol och personer utan alkohol under perioden 2013–2015.

VTI:S UTVÄRDERING visade att både personer som deltagit i alkoholprogrammet och de som inte varit med, upplevde att deras hälsa förbättrats och att de minskat sin alkoholkonsumtion en tid efter rattfylleribrott.

Störst förbättring upplevde den grupp som hade alkohol i två år.

MHF ger konsumentstöd och konsultation kring alkohol till privatpersoner och företag. Efter att reglerna för att få ansöka om alkohol ändrades 2018, var det många som hörde av sig till MHF och var förtvivlade, för att de fått avslag på sin ansökan. Personerna nekades delta på grund av sin beroende- eller missbruksdiagnos.

– Hela tillvaron rasar för de här människorna. Det är personer som på grund av sexmånadersregeln har förlorat sitt arbete, sitt körkort och fått ökade missbruksproblem, säger Lars Olov Sjöström.

UNDER 2020 HADE 2 672 personer körkort med villkor om alkohol i Sverige. Under förra året ansökte 2 025 personer om att delta i alkoholprogrammet, 586 personer fick avslag. Transportstyrelsen utfärdade 1385 körkort med villkor om alkohol under 2020. Det är minskning från 2019 då antalet var 1720 stycken.

– Vi tror att minskningen av utfärdade körkort med alkoholvillkor under 2020 är en pandemieffekt. Vi vet att polisen gjorde mycket färre nykterhetskontroller under

Ha en riktigt säker resa!

Dräger

alkolås | alkotestare

DRAGER.SE

POWERED
by K&G

RATTFYLLERIOLYCKA. Ju högre andel av de lagförda rattfylleristerna som går in i ett alkoholprogram, desto mindre är risken för återfall och för alkoholrelaterade trafikolyckor, menar MHE. FOTO: MOSTPHOTOS

förra året, säger Ted Snölija.

Polisen gör inte några rutinmässiga nykterhetskontroller under pandemin, det vill säga slumpmässiga utandningsprov för ratt-

fylleri. Syftet är att förebygga spridning av coronaviruset. Kontrollerna minskade från 1,1 miljoner 2019 till cirka 300 000 stycken 2020, enligt polisen. Antalet anmälda ratt-

fylleribrott minskade också från 12 053 stycken år 2019 till 8 804 brott 2020. Det visar statistik från Brottsförebyggandet rådet.

– Rekryteringen till alkoholprogrammet kommer alltid att bero på polisens kontrollverksamhet. Det är endast personer som har lagförts för rattfylleribrott som kan slussas in i programmet, konstaterar Lars Olov Sjöström.

REGELÄNDRINGEN DEN 1 mars 2018 för att få delta i alkoholprogrammet var en anpassning till EU-direktiv. Det är bra och viktigt att Transportstyrelsen har gjort en utvärdering av regeländringen, anser MHE.

– Det är viktigt att man har en kontinuerlig utvärdering av alkoholprogrammet. Resultaten pekade i den riktning som Transportstyrelsen trodde att det skulle göra, säger Lars Olov Sjöström.

– Att utvärdera alkoholverksamheten är betydelsefullt både för att ha en bra kvalitet på det svenska alkoholprogrammet och för att kunna påverka när ett nytt europeiskt körkortsdirektiv ska tas fram.

EU håller på och ser över körkortsdirektivet.

MARI HAGLUND

Registrera dig för Mina sidor

- Tillgång till unika erbjudanden
- Enkel översikt över dina fordon
- Påminnelse via mejl när det är dags för besiktning

Nyhet: Du får dessutom tillgång till dina besiktningsprotokoll digitalt.

bilprovningen.se/minasidor/registrera

 Bilprovningen

TRAFIKKONTROLL. Den svenska polisen föreslås att utan misstanke få använda salivprov samt analys av ögon och ögonrörelser som sållningsprov för droger i trafiken. På liknande sätt som polisen idag gör rutinmässiga nykterhetskontroller för alkoholrattfylleri.

FOTO: MOSTPHOTOS

	Alkohol procent	Metanfetam innehåll	EGP (Fingertester)	Cannabis	Cocaine	Heroin	Andra droger	Andra testmetoder
Pupillometern	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Salivprov	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Ögonrörelser och ögon	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Skärningsprov	Normal	Normal (1)	Normal	Starkt (2)	Starkt	Starkt	Starkt	Starkt
Pupillometern på färd	Långsam	Långsam	Normal	Normal	Långsam	Normal	Långsam	Långsam
Puls	Låg (1)	Hög	Hög	Hög	Hög	Hög	Hög	Låg
Skarp temperatur	Lågt	Lågt/Högt	Högt	Högt	Högt	Högt	Högt	Lågt
Skarp temperatur	Normal	Lågt/Högt	Hög	Normal	Hög	Hög	Hög	Låg

PUPILLOMETER. Den svenska polisen får idag bara göra en så kallad ögonundersökning med hjälp av en pupillometer, om det finns en misstanke om att en förare är drogpåverkad.

NORSKT DROGTEST-INSTRUMENT. Efter att den norska polisen fått möjlighet att använda ett screeningsinstrument för droger har många fler drograttfyllerister lagförts.

FOTO: UTRYKNINGSPOLITIET

Utredare: Låt polisen få göra sållningsprov för droger i trafiken

En ny utredning föreslår att den svenska polisen utan misstanke ska kunna göra sållningsprov för droger i trafiken med hjälp av ett screening-instrument. Ett positivt förslag, anser MHF.

UTREDNINGEN KONTROLLER på väg har haft fått i uppdrag att lämna förslag som leder till effektivare kontroller av yrkestrafiken. En annan del av uppdraget är att titta på möjligheten att ge ökade befogenheter till polis, tull och kustbevakning att göra screeningstester med hjälp av sållningsinstrument för narkotika i trafiken. Nu har utredningen lagt fram sina förslag.

Polisen får idag inte göra rutinmässiga drogtestar av förare. Med nuvarande lagstiftning måste polisen först ha en misstanke om att en förare är drogpåverkad. Om misstanke finns, kan polisen använda en så kallad ögonundersökning, för att bygga upp en skälig misstanke om drograttfylleri, innan föraren kan tas med för blodprov.

UTREDNINGEN FÖRESLÅR lagändringar som gör det möjligt för polisen att utan misstanke använda salivprov samt analys av ögon och ögonrörelser som sållningsprov för narkotika i trafiken. Förslaget ger Polisen,

Kustbevakningen och Tullverket möjlighet att göra rutinmässiga drogtestar vid vägen.

– Om det här förslaget blir verklighet innebär det utvidgade möjligheter för polis, tull och kustbevakning att ingripa mot drograttfyllerister i trafiken, konstaterar Lars Olov Sjöström, trafiksäkerhetschef för MHF.

MHF HAR INGÅTT i en referensgrupp som har hjälpt till i utredningen.

– Det här är en fråga som MHF har arbetat för i många år. Det är positivt att det nu finns ett förslag som ligger i linje med våra önskemål.

Utredningen skriver att det är angeläget att hitta sätt att stoppa drogerna i trafiken, med tanke på att drograttfylleriet ökar och att de narkotikarelaterade trafikolyckorna har blivit fler. Under 2020 anmäldes 16 781 brott av rattfylleri under påverkan av narkotika, drograttfylleri. Det är en ökning från 2019, då antalet var 14 569 stycken. Det visar statistik från Brottsförebyggande rådet (BRÅ).

– Det finns ingenting som tyder på att drograttfylleriproblemet minskar, säger Lars Olov Sjöström.

Den norska polisen använder ett drogtestinstrument för snabbtester i saliv som ett komplement till ögonundersökningen, för

att göra sållningsprov för narkotika i trafiken.

– Den norska lagstiftningen liknar det som nu föreslås i Sverige, förklarar Lars Olov Sjöström.

– I Norge kunde polisen omgående upptäcka och lagföra många fler drograttfyllerister efter att instrument införts.

Hur många minuter tar det att få svar på ett salivprov för droger med de snabbtest-instrument som nu finns på marknaden?

– Tillverkarna anger att tidsspannet ligger på 5–8 minuter för ett salivprov, säger han.

EN ANNAN DEL AV utredningens uppdrag var att lämna förslag som leder till effektivare kontroller av yrkestrafiken. Utredningen föreslår att den nuvarande organisationen för kontroller av yrkestrafiken behålls och att den utvecklas genom en tydligare styrning från regeringen. Bestämmelser om en särskild trafikpolisverksamhet ska föras in i polislagen och i instruktionerna till Polismyndigheten. Utredningen hade också i uppgift att undersöka om ett system med trafiksäkerhetskontrollanter ska införas, slutsatsen är nej.

Utredningen Kontroller på väg ska nu ut på remiss, vilket troligtvis kommer ske under hösten.

MARI HAGLUND

”Det här är en fråga som MHF har arbetat för i många år. Det är positivt att det nu finns ett förslag som ligger i linje med våra önskemål.”

Lars Olov Sjöström,
trafiksäkerhetschef,
MHF

FRAMTIDEN ÄR ELEKTRISK

Med lång räckvidd, smarta funktioner och trygga egenskaper åker du dit du vill ljudlöst och miljösamt - helt utan kompromisser. Med höga kvalitetskrav bygger LV ett koncept av elmopeder med unik ljusdesign och moderna former. Alltid med tre års garanti. Ta dig dit du vill snabbt, effektivt och miljövänligt.

Handla smidigt på dealy.se eller besök lvscooter.se för mer information.

"Det är en stadig modell som är skön och rolig att köra. En rolig moppe att köra."

-Aftonbladet elmopedstest augusti 2020

www.lvscooter.se

Färjelinjer sommaren 2021

Rederi	Turtäthet	Hemsida	Bokning/kundservice
VÄSTERUT			
BELGIEN			
Göteborg-Gent	DFDS	6 ggr/vecka	freight.dfdsseaways.com 031-65 08 67
DANMARK			
Göteborg-Frederikshavn	Stena Line	7 dagl	stenaline.se 0770-57 57 00
Halmstad-Grenå	Stena Line	2 dagl	stenaline.se 0770-57 57 00
Helsingborg-Helsingör	ForSea	Var 15-30:e min	forsea.se 042-18 61 00
Öresundsbron	-	Dygnet runt	oresundsbron.com 040-22 30 00
ENGLAND			
Ingen direktförbindelse från Sverige.			
NORGE			
Strömstad-Sandefjord	Color Line	4 dagl	colorline.se 0526-620 00
SÖDERUT			
BORNHOLM			
Ystad-Rönne	Bornholmslinjen	Upp till 9 ggr/dag	kundeservice@bornholmslinjen.dk +4570-90 01 00
POLEN			
Ystad-Swinoujscie	Polferries	3 dagl	polferries.se 040-12 17 00
Ystad-Swinoujscie	Unity Line	2 dagl	unityline.se 0411-55 69 00
Karlskrona-Gdynia	Stena Line	2 dagl	stenaline.se 0770-57 57 00
Nynäshamn-Gdansk	Polferries	1 dagl	polferries.se 08-520 68 660
Trelleborg-Swinoujscie	TT-Line	4 dagl	ttline.se
TYSKLAND			
Göteborg-Kiel	Stena Line	1 dagl	stenaline.se 0770-57 57 00
Trelleborg-Travemünde	TT-Line	3 dagl	ttline.se
Trelleborg-Rostock	TT-Line	5-6 dagl	ttline.se
Trelleborg-Rostock	Stena Line	3 dagl	stenaline.se 0770-57 57 00
ÖSTERUT			
ESTLAND			
Stockholm-Tallinn	Tallink Silja	1 dagl	tallinksilja.com 08-22 21 40
Stockholm-Tallinn (St Petersburg)	St Peter Line	Ingen uppgift	stpeterline.com 08-459 77 02
Kapellskär-Paldiski	DFDS Seaways	1-2 dagl	dfdsseaways.se 0454-336 80
FINLAND			
Umeå-Vasa	Wasaline	1-2 dagl	wasaline.com 090-18 52 00
Stockholm (Värtan)-Åbo	Tallink Silja	2 dagl	tallinksilja.com 08-22 21 40
Kapellskär-Nådendal	Finnlines	2 dagl	finnlines.com 0771-34 09 00
Stockholm (Värtan)-Helsingfors	Tallink Silja	1 dagl	tallinksilja.com 08-22 21 40
Stockholm-Mariehamn-Åbo	Viking Line	2 dagl	vikingline.se 08-452 40 00
Stockholm-Mariehamn-Helsingfors	Viking Line	1 dagl	vikingline.se 08-452 40 00
LETTLAND			
Stockholm-Riga	Tallink Silja	1 dagl	tallinksilja.com 08-22 21 40
Nynäshamn-Ventspils	Stena Line	1-2 dagl	stenaline.se 0770-57 57 00
LITAUEN			
Karlshamn-Klaipeda	DFDS Seaways	1-20 dagl	dfdsseaways.se 0454-336 80
Trelleborg-Klaipeda	TT Line	1 dagl	ttline.se
RYSSLAND			
Stockholm-(Tallinn)-St Petersburg	St Peterline	Ingen uppgift	stpeterline.com +358-9 61 87 20 00
ÅLAND			
Kapellskär-Mariehamn	Viking Line	3 dagl	vikingline.se 08-452 40 00
Stockholm-Mariehamn	Viking Line	2 dagl	vikingline.se 08-452 40 00
Grisslehamn-Eckerö	Eckerö Linjen	2-3 dagl	eckerolinjen.se 0175-258 00
Stockholm-Mariehamn	Tallink Silja	2 dagl	tallinksilja.com 08-22 21 40
RESA FRÅN OSLO			
Oslo-Kiel	Color Line	1 dagl	colorline.se 0526-620 00
Oslo-Frederikshavn	StenaLine	1 dagl	stenaline.se 0770-57 57 00
Oslo-Köpenhamn	DFDS Seaways	1 dagl	dfds.com 4 533 42 30 00

Fotnot: Ovanstående uppgifter om turtäthet gäller juli-augusti.

Ny spelplan för färjetrafiken

På färjefronten intet nytt, de flesta rederier kör efter gamla tidtabeller med gammalt tonnage. Men allt är inte som det var för bara något år sedan. Det är inte bara att köpa en biljett och ta sig fram till check-in.

PROBLEMET ÄR DET ELAKA coronaviruset som går in på sin andra säsong som är orsaken. Något som gör våra möjligheter att resa begränsade. Förutsättningar och regler ändras med kort varsel och alla inom rederinäringen övervakar både situationen och utvecklingen noggrant.

Det är viktigt att alla som skall resa utomlands håller sig uppdaterade om regler och restriktioner i våra grannländer. Antingen via respektive rederi på deras hemsida eller via respektive lands Folkhälsomyndighet.

Transport av livsmedel och andra viktiga varor från ett land till ett annat är viktigt även och speciellt i situationer som detta. De riktlinjer och anvisningar som fastställs av nationella och internationella myndigheter påverkar också passagerartrafiken. I korthet är det två krav som gäller för de flesta länder: Pass och vaccinationsintyg eller negativt test. Dessutom kan det bli fråga om en dyrbar vistelse i karantän.

Kolla därför med respektive rederi, Folkhälsomyndigheten, svenska UD eller hos respektive lands ambassad. Och tänk på vilka regler som gäller när ni ska hem igen. Några konkreta råd:

- ForSea seglar enligt tidtabell på linjen Helsingborg-Helsingör. Den som önskar att Tura berörs ej av inreseförbud i Danmark.

- Nödvändiga skäl samt karantän krävs för att kunna kliva i land på Åland, undantaget bland annat arbetsresor. Dags- och dygnskryssningar med Viking Grace och Amorella är tillåtna.

- Det är endast linjen Stockholm - Helsingfors som är lagd i karantän och återupptas 5/6 2021.

INGEMAR CARLSSON

Dags för en dos Gotland

Tahiti?

Naj, Ekeviken på norra delen av Fårö.

Upptäck platser som för tankarna till Sardiniens dramatiska klippformationer och Västindiens azurblå hav. Upplev känslan av Afrikas savann och Lissabons mysiga gränder och kullerstenar. Känn historiens vingslag i en medeltida stad vars ringmur och kyrkoruiner för tankarna till Rom.

Semestra klimatsmart och boka ett jorden-runt-äventyr på en och samma ö. Våra nya färjor drivs dessutom med naturgas vilket reducerar koldioxidutsläppen med 20 procent.

Dags att boka sommarresan – till Gotland!

DESTINATION GOTLAND

Kvalitets- och miljöledningscertifierade enligt
ISO 9001 och ISO 14001 sedan 2003.

MHF räddande ängel när 300 taxibilar blev stående

Tidigt på morgonen den första april slogs många alkoholås ut och fordon med utrustningen gick inte att starta. Ett av hårt drabbade företag var Taxi Göteborg, där omkring 300 fordon stod still. Även hem- och färdtjänsten, liksom de med villkorat körkort drabbades av stoppet.

MHFTest Lab blev en räddande ängel när problemet skulle lösas.

DET VAR VID 03-TIDEN på morgonen den första april som alkoholåsen av modellen Dignita AL-100 slutade att fungera. Alkoholåset används av företag, liksom av förare med villkorat körkort efter rattfylleribrott.

Felet innebar att endast fyra, röda streck visades i handenhetens display vid start av alkoholåset och att fordonet därmed inte gick att starta.

Ett företag som drabbades hårt var Taxi Göteborg när 300 av deras fordon inte startade.

– Det här var ytterligare ett hårt slag mot

Tomas Jonsson, vd på MHFTest Lab, kom på att en datumändring skulle få igång de strejkande alkoholåsen den 1 april.

”Möjligen var det ett väldigt dåligt 1 april-skämt.”

Anders Eriksson, vd för alkoholåseleverantören Dignitas.

våra åkerier i Taxi Göteborg, som redan kämpat i över ett år med anledning av alla restriktioner som påverkat resandet, säger Bo Edsberger, vd för Taxi Göteborg i ett pressmeddelande.

Leverantören av AL-100 – Dignita – fann vid en första analys att en datakod som styr alkoholåsets datum- och tidsangivelse blivit manipulerad. Det hade skett utanför Dignitas kontroll och resultatet blev att alkoholåset blockerades från den 1 april 2021.

– Något har skett med alkoholåsen vid tillverkningen, säger Bo Edsberger, när Motorföraren når honom i början av maj. Vi vet att det inte var någon cyberattack via internet.

NÄR ENHETERNA GICKS IGENOM, fann man att alkoholåsen programmerats att stanna kl. 23.59 den 31 mars, alltså precis innan datumet 1 april.

Omgående försökte man lösa problemet, för att kunna få igång bilarna.

– Redan dagen efter, var fordonen tillfälligt åtgärdade genom att ändra på enhe-

ternas datuminställning. Vid nästa service, kommer de att uppdateras med ny programvara, säger Bo Edsberger.

TOMAS JONSSON, VD PÅ MHF Test Lab i Ti-bro, hittade den tillfälliga åtgärden.

– Vi blev nerringda på morgonen av kunder som inte kunde starta sina bilar. Ganska snart kunde vi kommunicera ut att en ändring av datumet skulle lösa problemet, alternativt göra en förbikoppling, som jag inte kan nämna hur den görs.

Den tillfälliga åtgärden innebar att handenhetens tidsinställning ändrades till 2011-04-01 för att fungera som normalt igen. För att göra ändringen behövde enheten, som var helt låst, plockas ur fordonet och tas till en auktoriserad serviceanläggning där en tekniker kopplade upp handenheten mot en dator.

Det var inte bara Sverige som drabbades. Användare av Dignita AL-100 i Norge och Finland fick samma problem. Fordonen som drabbats har varit bussar, lastbilar och kommunala tjänstefordon.

Den lilla resan till de stora sommarupplevelserna.

Ta en sommartur och upplev Danmarks Riviera: Hornbaek, Gilleleje och Rågeleje ligger som ett pärlband längs kusten norrut. Allt inom 35 km från färjan. Vi seglar hela tiden - välkommen ombord. Boka på forsea.se

Billigast biljett online!

I Sverige drabbades även flera kommuner av alkoholåsens låsning. Kungsbacka kommun hade exempelvis runt 80 drabbade bilar inom den viktiga hemtjänsten. Deras lösning var att helt enkelt koppla ur alkoholåsen ur fordonen, enligt Christer Lindström, fordonsansvarig på Kungsbacka kommun.

Hittills har Dignita inte kunnat ge något direkt svar på varför deras alkoholås slutar fungera den 1 april. Möjligen var det ett väldigt dåligt 1 aprilskämt, säger Dignitas vd Anders Eriksson. **MIKAEL LINDBERG**

ALKOLÅS. Handenhet från Dignita monterad i en bil. Felet som drabbade modellen AL-100 visade sig bero på en okänd programmering som satte alkoholåset ur spel minuten innan dygnet gick över till 1 april.

FOTO: TAXI GÖTEBORG OCH DIGNITA

KOMPLETTERA ERT FRITIDSFORDON!
MED LUFTKONDITION, KYLA / VÄRME..

ALPICAIR

info@mecvent.se 070 6306165

Husbil / Husvang AC

www.mecvent.se

Vår nya Kundgaranti gör din besiktning enkel, trygg och trevlig.

En besiktning hos Opus ska vara enkel, trygg och trevlig. Därför har vi tagit fram en Kundgaranti för dig. Lever vi inte upp till den bjuder vi på nästa besiktning. Läs mer om vår Kundgaranti på opus.se

Boka tid och hitta närmaste station på opus.se

OPUS | Bilprovning

Opus Bilprovning - Enkelt. Tryggt. Trevligt.

Trafikverkets Zhero-projekt ska

Alla kan bli en nollvisionshjälte och vara med och rädda liv i trafiken. Det är budskapet i Trafikverkets nya kommunikationssatsning – Zhero. MHF och nio andra aktörer står också bakom Zhero.

TRAFIKVERKET HAR ETT regeringsuppdrag att genomföra informations- och kunskapshöjande insatser för att öka trafiksäkerheten. Målet är att nå ökad kunskap och acceptans för trafiksäkerhetsåtgärder hos trafikanterna. På det sättet hoppas man påverka sociala normer och beteendet i trafiken. Satsningen är långsiktig och ska pågå till 2029.

Trafikverket har därför dragit igång kommunikationssatsningen Zhero tillsammans med tio andra aktörer.

– Till en början handlar det om att väcka uppmärksamhet kring trafiksäkerhetsfrågorna, berättar Karin Ulén, kommunikationsansvarig vid Trafikverket.

– Zhero är en ordlek med de engelska orden hero (hjälte) och zero (noll). Alla kan vara en nollvisionshjälte och vara med och bidra till ökad trafiksäkerhet.

HJÄLTE ÄR DEN SOM visar omtanke i trafiken och därmed är med och bidrar till att rädda liv. Noll som i Nollvision, noll kilometer över hastighetsgränsen, noll alkohol och narkotika i trafiken.

Den första kommunikationsinsatsen för Zhero kördes kring påsken i år. Filmer med Zheros budskap har synts i sociala medier och på tv4. Kanske har du sett Johan Ulveson bli arg vid minigolfbanan? Eller reagerat på när Rakel Wärmländer tränger sig före

ZHERO-FILM. Rakel Wärmländer tränger sig före i matbutiken. Johan Ulveson blir arg vid minigolfbanan. Okej beteende i trafiken enligt för många av oss, men inte vid minigolfbanan. De första Zhero-filmerna har fått en positiv respons och mötts av stor igenkänning.

Karin Ulén är kommunikationsansvarig vid Trafikverket och jobbar med Zhero.

alla i matbutiken och krockar med kundvagnen? Beteenden som inte är särskilt socialt accepterade i de miljöerna, men som tyvärr alltför många av oss ägnar sig åt i vägtrafiken.

I EN ZHERO-FILM har influencern Ellen Bergström bråttom till jobbet. När hon backar ut bilen är hon nära att köra på sin man och parets dotter.

– Filmerna har ett humoristiskt anslag. Vi hoppas nå ut till en bred publik med vårt budskap och väcka uppmärksamhet kring trafiksäkerhetsfrågorna, säger Karin Ulén.

– Förhoppningen är att få människor att

reflektera över sitt och andras trafikbeteende.

Vad har ni fått för respons på filmerna?

– På sociala medier har vi fått bra respons när vi har delat filmerna. Många har delat inläggen, gör tummen upp eller glada emoji's och taggar sina vänner, berättar Karin Ulén.

– Det finns en stor igenkänning på situationerna i filmerna.

Under 2021 kommer Zhero att göra ytterligare två större kommunikationsinsatser, en vid midsommar och en under höstlovet.

I Zhero samarbetar Trafikverket med MHF, NTF, Arbetsmiljöverket, Folksam, Göteborgs stad, Polisen, Safer, Stockholms stad, STR och Transportstyrelsen.

FOTO: ROLAND MAGNUS

Den 31 augusti möts vi i Tylösand. Var du än befinner dig.

I år blir Sveriges viktigaste trafiksäkerhetskonferens helt digital.
Anmälan är nu öppen på tylosandsseminariet.se.

få alla att vara hjältar i trafiken

SSON/MOSTPHOTOS

DELAT ANSVAR. Nollvisionen bygger på att alla tar sitt ansvar i trafiken – även du och jag som trafikanter. Tanken med Zhero är att alla kan vara en nollvisionshjälte och vara med och rädda liv.

FOTO: TIM MOSSHOLDER

HASTIGHETSSKYLT. Under 2021 kommer Zhero att lägga lite extra fokus på hastighetsefterlevnad och det delade ansvaret i trafiken. Hastigheten spelar stor roll för vilka konsekvenserna blir vid en trafikolycka. FOTO: ULF PALM/TRAFIKVERKET

HASTIGHETSKONTROLL. En polis gör en manuell hastighetskontroll. FOTO: MICHAEL ERHARDSSON/MOSTPHOTOS

FOTO: KNUT OPEIDE/STATENS VEGVESEN

ANVÄND BILBÄLTE. Norge har under lång tid satsat på informationskampanjer i trafiken.

Berätta om samarbetet med andra aktörer?

– Genom att vi är flera aktörer som står bakom och tillsammans sprider Zherobudskapet får det en extra tyngd och kan nå fler. De andra aktörerna delar exempelvis Trafikverkets inlägg i sociala medier, säger Karin Ulén.

– Vi har också ett gemensamt kommunikatorsnätverk där vi tillsammans jobbar fram gemensamma aktiviteter inom Zhero.

RIKSDAGEN ANTOG 1997 Nollvisionen – att ingen ska dödas eller skadas allvarligt i vägtrafiken. Nollvisionen bygger på tre bygg-

stenar: säkra vägar, säkra fordon och säkra användare. Zhero fokuserar på den säkra användaren. Vi som rör oss i trafiken behöver använda vägar, fordon och säkerhetsutrustning på ett ansvarsfullt sätt.

UNDER 2021 KOMMER Zhero att lägga lite extra fokus på det delade ansvaret och på hastighetsefterlevnad. Hastigheten spelar stor roll för vilka konsekvenserna blir av en trafikolycka.

– Alla har ett delat ansvar, vi måste tänka på att visa varandra och omtanke och hänsyn i trafiken, förklarar Karin Ulén.

– Om många engagerar sig i trafiksäker-

Micke Valier är kommunikationsansvarig på MHF.

hetsfrågorna kan man få gång i en rörelse och på sikt påverka attityder, normer och beteenden i trafiken.

Trafikverket genomför varje år sedan 1981 en trafiksäkerhetsenkät. I trafiksäkerhetsenkäten 2020 svarade nio av tio att de visar hänsyn gentemot andra i trafiken. De flesta anser alltså att det är övriga trafikanters bristande hänsyn som skapar risker i trafiken. 6 700 personer i åldrarna 16–84 år har svarat på trafiksäkerhetsenkäten.

MHF OCH NIO ANDRA aktörer står bakom Zhero tillsammans med Trafikverket.

– Om många aktörer gör något tillsammans, blir det en större kraft bakom budskapet. Vi är glada över att trafiknykterhet är en viktig del av den här kommunikationsansatsningen, säger Micke Valier, kommunikationsansvarig på MHF.

– Det kopplar fint ihop med MHF:s tradition att utse Årets trafikhjälte. Vi arbetar just nu med nomineringen av Årets trafikhjälte.

ÅRETS TRAFIKHJÄLTE ÄR någon som utmärkt sig för att ha visat civilkurage, stor bragd och handlingskraft i risk-, och olycksituationer i trafiken. Personen är en förebild vars exempel motiverar andra att ingripa när någon behöver en medmänniska eller för att förhindra en trafikolycka.

Utmärkelsen delas ut varje år av MHF och Körkortonline.se. Årets Trafikhjälte 2020 var Kristoffer Lundkvist, Piteå, som stoppade en rattfyllerist genom att ploga in rattfylleristens bil i en snövall.

Vill du veta mer om Zhero? Läs mer på zhero.se. **MARI HAGLUND**

Tänk på vänlighetsplikt och lämna föredöme.

Tillsammans blir vi hjältar i trafiken.

Inspiration, filmer och tips om hur du och jag kan bidra till en säkrare trafik hittar du på zhero.se

INGEN SKA DÖ
AV RATTFYLLERI

ZHERO

Körglädje i retroförpackat skal, det är vad Mini Cooper handlar om. Vi granskar den som begagnad.

DEN ALLRA FÖRSTA MINI kom 1959, men som retrobil kom Mini till modellår 2001. Modellår 2007 kom en ny generation och 2014 var det dags för generation tre. Det är den sistnämnda vi granskar här.

Mini finns i olika karosutföranden, som tre- eller femdörrars halvkombi och som cabriolet. Kombin kallas Clubman. En crossover finns också, kallad Countryman. Tuff retrodesign är en anledning för köparna att välja Mini.

Basmotorn är på 1,5 liter och 136 hästkrafter. Cooper S har en tvålitersmotor på 192 hästkrafter, specialversionen John Cooper Works är ännu vassare med 231 hästkrafter. Mini One är svagare och finns med bensinmotorer på 75, 98 eller 102 hästkrafter. Dieselmotorer finns med 95, 116, 150 eller 170 hästkrafter.

Även om du köper en Mini med mindre motor får du en bil som är rolig att köra. Allra roligast blir det givetvis i Cooper S eller John Cooper Works.

KÖRGLÄDJE ÄR DET FRÄMSTA köpskålet för den här bilen. Den har gocar-känsla med direkt styrning, smidiga och stadiga vägegenskaper på krokvägar. Riktigt lika busrolig som tidigare Mini Cooper är den tredje generationen inte, väguppträdandet är aningen mer vuxet. Det innebär också bra riktningstabilitet på motorväg. Fjädringen är dock stötig och bullernivån hög.

Vid ett GTI-test för fem år sedan kördes Mini Cooper S på bana. Då upptäcktes att den växlar mellan under- och överstyrning vid häftiga manövrar och kräver en del av sin förare för att gå snabbt med bra kontroll.

FÖRARMILJÖN ÄR BÄTTRE än på tidigare modeller, hastighetsmätaren har flyttats från mitten till förarens siktfält. Instrument och reglage är en blandning av digitalt och analogt. Sportstolarna med utdragbart lårstöd är hyggligt bekväma. Sikten runt om bilen är inte den bästa.

Baksätet är väldigt trångt och den som tänkt placera en bakåtvänd barnstol där får tänka om. Även i den förlängda femdörrarsmodellen är baksätet

➕ **Körglädje, design**

➖ **Utrymme, komfort, kvalitetsbrister**

trångt. Bagageutrymme är litet och rymmer bara 211 liter med baksätet i normalläge. Om baksätet fallts ryms last motsvarande 680 liter.

MINI HAR HAFT EN DEL kvalitetsproblem och vi går på de allvarligaste direkt. Enligt Länsförsäkringars maskinskaderapport har Mini Cooper betydligt fler fel än normalt på kamkedjor. Kamkedjebrott kan ofta leda till dyra motorhaverier. Ett tickande ljud från kedjan är ett varningstecken.

Enligt samma rapport har också Mini Cooper en hel del fel på vattenpump, styrdon till klimatanläggningen, kondensator och elektronikkrängel av

olika slag. Dessutom förekommer fel på styrdon till säkerhetssystem, dock inte till ABS/ESP-enheterna i så hög utsträckning.

Fjäderbrott fram har också inträffat och ägarna har en del klagomål på missljud från inredningsdetaljer. Avgasrelaterade fel i form av krånglande EGR-ventil förekommer, liksom missljud från övre lagringarna på stötdämparna.

NÅGRA ÅTERKALLELSER HAR GJORTS. 2014 återkallades exemplar tillverkade december 2013 till september 2014 för att en mutter på monteringsplattan till reservhjulet kunde lossna och därmed

FYRA KONKURRENTER

FORD DIESTA ST

Registreringsår	2014
Kaross	Halvkombi/3d
Motor	1,6 l/182 hk
Dekl. förbrukning	5,9 l/100 km
Nypris -14	199 900 kr
Bilprovning	Bättre än medel
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Bättre än medel
AutoIndex	Medel

➕ **Vägegenskaper, stark motor**

➖ **Ryckig i låg fart, billig inredning**

➕ **Komfort, prestanda, styrning**

➖ **Rostskydd, kvalitetsmissar**

PEUGEOT 208 GTI

Registreringsår	2014
Kaross	Halvkombi 3d
Motor	1,6 l/200 hk
Dekl. förbrukning	5,9 l/100 km
Nypris -14	229 900 kr
Bilprovning	Bättre än medel
Rost	Sämre än medel
Säkerhet	Bättre än medel
AutoIndex	Medel

FOTO: CHRISTIAN ELLMARK

roskal

1. Förarmiljön är bättre än på tidigare Mini.
2. Förr satt hastighetsmätaren här, nu är det multimedia.
3. Motorn i Cooper S är varv-villig och stark.
4. I Mini får du packa snålt med bagage.
5. S-märket betyder 192 hk och högre pris.

LITE MER OM:

KÖPGUIDEN

Registreringsår:	2014
Kaross:	Halvkombi 3d
Motor:	2,0 l/192 hk
Dekl. förbrukning:	5,8 l/100 km
Nypris -14:	215 000 kr
Bilprovning	Ingen uppgift
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Bättre än medel
Autolindex	Ingen uppgift

TEKNISKA DATA

Mini Cooper	S	1,5
Längd/bredd, cm	385/173	385/173
Tjänstevikt/maxlast, kg	1 235/405	1 160/405
Max släpvt, kg	2 621	2 685
Antal cylindrar/slagvolym cm³	4/1 998	4/1 499
Effekt hk	192	136
Toppfart, km/h	235	210
0-100 km/h, s	6,8	8,2
CO ₂ g/km	136	105

REPARATIONSKOSTNADER

Material och arbete. Prisuppgifter från verkstäder i Stockholmsregionen. Priserna kan variera mellan verkstäder.

Avgassystem exkl främre rör	8 636 kr
Katalysator	16 146 kr
Hjullager höger fram	5 044 kr
Kamrem	Kedja
Elektronikbox motor	23 295 kr
Koppling	28 639 kr
Stötdämpare fram	8 573 kr
Service, stor	10 054 kr

BILPROVNINGEN

Någon säker besiktningstatistik finns inte för Mini, varken från Bilprovningen eller Dekra.

ROSTSKYDD

Nya Mini är väl skyddad mot rost och snuddar vid betyg fem. Karossens delar är av stålplåt, dörrar, huv och baklucka har vax på insidan och speciella "öppna hörn" som vädrar ut fukt. Överlag välgjorda limskarvar, trösklarna är helsvetsade mot golvet och framskärmarna har en luftig konstruktion. Bränsletank i plastmaterial, bra behandling under täckplasten i underredet. Alla hålrum och balkar har väl utfört vaxskydd. Föregångaren (2007-2013) hade filttinnerskärm som potentiell rostfälla och inte lika påkostat rostskydd. Generation ett (2001-2006) hade faktiskt bättre rostskydd än generation två.

ROSTSKYDDSGARANTI: 12 ÅR

Betyg: ★★★★★

KÖRGLAD. Motorföraren publicerar begagnatstester i samarbete med Vi Bilägare.

också reservhjulet. En annan återkallelse samma år gällde bilar tillverkade augusti och september 2014. Där var det fel på justeringsmekanismen till fram-sätenas ryggstöd.

FÖRR VAR MINI EN BILLIG BIL, Mini som retrokoncept är dyr. Det märks också på begagnatpriserna som är väsentligt högre än för de flesta andra småbilar. Även tidiga exemplar betalas det relativt höga priser för. Tredje generationen är givetvis dyrare än föregångarna och motorstarkare modeller är också dyrare än svagare.

CHRISTIAN ELLMARK, VI BILÄGARE

SÄKERHET

Mini Cooper och Clubman fick fyra stjärnor vid Euro NCAP:s krocktest 2014/15. Countryman fick fem stjärnor 2017. Folk-sam klassar den senare som ett bra val ur säkerhetssynpunkt. Även Cooper och Clubman är förhållandevis säkra i sin storlek. Autobroms kan finnas i vissa utrustningsnivåer på Cooper, standard på Clubman och Countryman.

RENAULT CLIO RS

Registreringsår	2014
Kaross	Halvkombi/5d
Motor	1,6 l/200 hk
Dekl. förbrukning	6,3 l/100 km
Nypris -14	229 900 kr
Bilprovning	Bättre än medel
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Bättre än medel
Autolindex	Medel

➕ Vägegenskaper, bromsar, rostskydd

➖ Växellådan

➕ Motor, växellåda, instrumentering

➖ Inte så körglad

SEAT IBIZA CUPRA

Registreringsår	2014
Kaross	Halvkombi 3d
Motor	1,4 l/180 hk
Dekl. förbrukning	5,9 l/100 km
Nypris -14	199 900 kr
Bilprovning	Medel
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Medel
Autolindex	Medel

NATURSKÖNT. Herrgårdsdammen i Österby bruk.

REPORTAGE:
CENNETH SPARBY
(TEXT & FOTO)

På slingriga

Norra Roslagen är ett gott val för en helgtur med bil längs slingriga vägar. Från kustsamhället Grisslehamn till de gamla järnbruken Gimo och Österbybruk – där historien om vallonsmederna är högst levande.

Svenska Tält i Dorotea AB
Timmervägen 5
917 32 Dorotea
0942-10815
info@svenskatalt.se
www.svenskatalt.se

Måttanpassade Sidor & front till Er husbilsmarkis

En väg genom Roslagen

HAVSNÄRA. Grisslehamn är ren och skär idyll, i synnerhet under en sommardag när havet ligger stilla och solen skiner.

Läs mer om
våra pärlor på
campingparlor.se

Svenska
Campingpärlor

RESAN BÖRJAR MED en upptäcktsfärd genom kustidyllen Grisslehamn, som lockar med kaféer, gallerier och sommaröppna restauranger. Det är liv och rörelse i den lilla hamnen, för morgonfärjan från åländska Eckerö har just lagt till.

Bland bodar och fiskebåtar ligger Lottas krog, en poppis restaurang, där fisksoppan och råkmackan är två givna klassiker.

– Det började med praliner, men nu är det fisk och skaldjur som gäller, säger Lotta Borg-Segerros med ett skratt.

Tidigare drev hon företaget Singö Choklad och tillverkade chokladgodis i det minimala köket, men satsningen på hamnkrogen tog så pass mycket tid att hon sedan några år tillbaka lämnat över chokladmakandet till en kollega.

HÄR I HAMNEN BÖRJAR även Roslagsleden mot Norrtälje. Likaså Vikingaleden mot Gimo och Österbybruk, vilket bidrar till än mer rörelse i Grisslehamn. Nu är det ju semester på hemmaplan som gäller, där just vandring slagit igenom stort.

Och det märks denna soliga sommar­dag, med flera besökare som bär ryggsäck,

INSPIRERANDE MILJÖ.
Albert Engströms atelje
med vidunderlig utsikt.

HUSBILAR & HUSVAGNAR I LUDVIKA
FÖR ÖPPETTIDER: SE KURTSHUSVAGNAR.SE

KANON-KURT
43 ÅR
AV TRYGGHET
1978-2021

Behåll sparpengar! Finansiera med oss.

Välkommen till mellansveriges STÖRSTA SORTIMENT
Över 200 fordon i lager.
STOR INOMHUSHALL!

KANONFULLT AV BEGAGNADE PÄRLOR

KANON-KURT
HUSBILAR & HUSVAGNAR

KABE

RENTAL

Kontakta oss om du är intresserad eller vill ha mer information och prisuppgifter.

Telefon: 036-39 37 25

E-post: info@kaberental.se

Webb: www.kaberental.se

Hyr snabbt, enkelt och tryggt!

Snöåvågen 20 Ludvika | Tel: 0240-305 00

KABE **ADRIA** **Polar** **SUNLIVING**

UTSTÄLLNING. Albert Engströms ateljé från insidan.

redo att ge sig i väg längs lederna för en dagstur.

ALBERT ENGSTRÖMS ATELJÉ är ett måste, beläget på en kal klippa vid inloppet till hamnen. Den kände konstnären och författaren ritade själv huset, som stod färdigt 1906. Fasaden mot havet målades vit för att tjäna som sjömärke. Huset var Albert Engströms ateljé ända fram till hans död 1940.

Engströms familjebostad mellan ateljén och hamnen är i dag museum. Denna eftermiddag är sonsonen Rolf "Roffen" Engström på plats och guidar nyfikna besökare.

NÄRBILD. "Roffen" Engström i farfars hem som nu är museum.

– Jag har ju vuxit upp här på gården som pappa tog över, och visst är det en häftig känsla att huset är som på farfars tid, konstaterar "Roffen" med ett leende.

Café Kalaset, med lummig, stor trädgård, är granne med museet. Lennart Hansen med hustrun Eva har just öppnat för dagen.

Lennart står i det lilla uteköket och steker strömming i mängd.

– En frasig filé på smörat knäckebröd är aldrig fel, hävdar han bestämt och bjuder på ett smakprov.

DET ÄR VÄL VÄRT ATT KÖRA gamla landsvägen från Grisslehamn vidare söderut,

längs det som en gång i tiden var en del av drottning Kristinas postväg mellan Stockholm och Åbo.

Här känns det verkligen som om tiden stått stilla. Ett stycke svunnet Sverige med rostiga vägskyltar, mjölkpallar, faluröda ladugårdar med blomsterlådor i fönstren och betande kor i hagarna.

Mitt i idyllen ligger Tomta by och pensionatet Folk & Fä med klar Bullerby-känsla. Designern Cathrine Edblad lockar med en handfull rum på den anrika gården från sent 1700-tal.

Hon värnar det lokala och gör det mesta själv. Frukost, fika med hembakt och middag i den nyrenoverade ladan.

– Hit söker sig gäster som vill uppleva naturen och kulturen i området, berättar Cathrine, som just matat lammen och hämtat ägg i hönshuset bakom mangårdsbyggnaden.

ÄLMSTA VID VÄDDÖ KANAL är ett annat mysigt stopp. Kanalen har alltid varit en naturlig färdväg för sjöfarten, som skydd mot stormarna på Ålands hav.

I Älmsta lever mathantverket på Väddö

EURO MOBIL

100%
Träfri & limmad
konstruktion

Möbler i
Tysk design
av högsta
kvalitet

Upplev känslan av
PREMIUM+
ALLT INGÅR
EURO MOBIL

Vi gör er dröm om en husbilsemester till verklighet! Välkommen för en kanonaffär!

McLous
fr. 649 000:-

ALL INCLUSIVE

Samt även via Albins Husbilar:

ALINGSÅS Hol Hakelid 21
KARLSTAD Blekegatan 4
KUNGSÅNGEN Mätarvägen 3B
LOMMA Järngatan 39
UDDEVALLA Kurödsvägen 23
VALSKOG Arbogavägen 314

0322-63 00 52
054-15 15 90
08-410 790 90
040-30 49 00
0522-64 65 90
0221-76 00 55

Autohallen
Husbilar.se

STOPPSTÄLLE. Gamla landsvägen från Grisslehamn.

gårdsmejeri. Här finns kafé, glassbar och gårdsbutik med lokalproducerade ostar och ekokött.

Det är mjölkbönderna Hans och Yvonne Edlund med barn som utvecklat bondgården rejält. Sedan några år tillbaka gör man även egen glass och hamburgare med gårdscheddar. Och som besökare kan man hänga med på kosafari och kosläpp.

Kröns handelsträdgård är en annan oas, som lockar trädgårdsfantaster i mängd under sommarhalvåret. Det är lätt att spendera ett par timmar på att vandra runt och ta en fika eller en matbit på trädgårdsrestaurangen som avslutning.

VÄGEN VIDARE TILL GIMO går via Häverödalen och Hargshamn. Området väster om Hargshamn räknas som den svenska järnindustriens vagg. Här finns flera gamla järnbruk med smedjor, stångjärnshammare och kvarnhjul – tidlösa monument över en skimrande epok när vallonerna såg till att göra järnet vida känt över landets gränser.

Herrgården i Gimo ligger vid Bruksgatans slut, ett tydligt minne från en kraftfull epok i de svenska vallonbrukens historia.

Här bor man stilfullt i både mangårdsbyggnad och paviljonger, med möjlighet att vandra runt Gimodammen, för att sedan njuta av bubbelbad, bastu och middag efter turen.

UPPLANDSLEDEN PASSERAR herrgårds-parken och leder vidare till Österbybruk, drygt två mil västerut. En lagom dagsetapp för den som väljer att vandra.

För den bilburne är det värt att följa de slingriga grusvägarna, i stället för länsväg 292, som mer är en rak och ganska så tråkig asfaltsträcka.

Jag passar på att parkera bilen vid sjön Stordammen i Aspbo naturreservat. Här går vägen nära sjöstranden, med små badplatser och blomstrande ängar med praktfulla björkar i fonden.

Ute på en udde sitter Daniel Selberg från Vallentuna, som bor med husvagn på campingplatsen i Österbybruk.

– Min fru och jag är här över helgen för att vandra kortare svängar längs stigarna.

Och det är perfekt med alla rastplatser som finns, där man kan göra upp eld och grilla.

Campingen ligger vid sjöns västra ände,

ALLTID ÖPPET PÅ
www.kamafritid.se

Order To Store

HANDLA NÄR DU KAN
HÄMTA VAR DU VILL
-Fraktfritt!

LÄS & LADDA NER
VÅRA KATALOGER

KAMA
FRITID
www.kamafritid.se

Välj delbetalning eller faktura
hos anslutna återförsäljare.

Lev *det* bästa av livet.

MATRIX. Möt den nya generationen.

Inspirerande design med elegant ny profil och panoramafönster. Känn dig som hemma i ett nytt modernt utrymme, elegant inredning med nytt kök, badrum, sovrum och förvaringslösningar. Supreme- och Plus-modeller i ett urval av planlösningar. **Adria. Inspiration för dina äventyr.**

UPPTÄCK VARFÖR

SLANK NY EXTERIÖR DESIGN I 'SILVER' ELLER VITT;
STORT PANORAMAFÖNSTER I SLANK FRONHUV;
NYTT DUBBELGOLV MED FÖRVARING;
NY DESIGNAD NEDSÅNKBAR SÅNG FRAMTILL;
INSPIRERANDE MULTIMEDIA OCH FÖRVARINGSLÖSNINGAR;
MACH SMART CONTROL MOBIL APPLIKATION (TILLVAL).

PÅ VANDRING. Vikingaleden går till en början längs delar av gamla landsvägen från Grisslehamn.

UTSTÄLLNING. Konst i Grisslehamn.

FORNMINNE. Mäktig runsten vid Gimo herrgård.

där vägen fortsätter längs en av bruksgatorna mot ännu en välbevarad herrgård.

Jag har bokat in mig på en tur genom järnhistorien, med bruksbon Bengt Lindholm som guide. Han möter mig och några andra besökare vid herrgårdens stolthet – vallonsmedjan.

– Österbybruk är ett välbevarat bruksamhälle.

Redan på 1400-talet bedrevs järnhantering i trakten och på Gustav Vasas initiativ följde sedan en månghundraårig utveckling av järnhanteringen, berättar Bengt.

DET HÄR ÄR I DAG den enda fungerande vallonsmedjan i världen, där järnet en gång smiddes till det så eftertraktade stångjärnet, som gjorde Österbybruk känt långt utanför Sveriges gränser.

Bengt tipsar även om Dannemora gruvor. Ett par kilometer väster om Österbybruk ligger det spektakulära området med miltals av gruvgångar. Dannemora

Klockstapeln i Österbybruk.

omnämndes redan 1688 av Bergskollegium som ”den bästa och angelägnaste järngruvan i Riket”. Här bröts malmen för hand under flera hundra år.

– Häftigast att kolla är nog Storrymningen – Europas största dagbrott, som brutits helt för hand. Mer än 200 meter långt och 135 meter djupt, berättar Bengt och visar på kartan.

HAR DU TID KAN DET VARA värt att hänga på en guidad tur längs de hisnande dagbrotten. Gruvlaven, som borde K-märkas, är 72 meter hög och klart imponerande.

Efter turen med Bengt väntar middag och övernattnings på värdshuset Gamme Tammen i en av herrgårdsflyglarna. Närmsta granne är Bruno Liljefors ateljé vid herrgårdsparken.

Stilfullt så det förslår och en värdig avslutning på rosagsresan.

CENNETH SPARBY

 First Camp

Campa tryggt på någon av våra 40 destinationer!

Hos oss behöver du inte åka långt för att hitta hem. Med 40 destinationer från Boden i norr till Malmö i söder är det lätt att hitta din semesterpärla. First Camp är Skandinavien största campingkedja och vi erbjuder stugor, campingtomter och ställplatser på de allra vackraste platserna i Sverige.

Boka tryggt med Flex så kan du av- eller omboka fram till klockan 15 dagen före ankomst!

Onlinerabatt!
Boka idag och få
15 % rabatt med
koden **MHF21***.

Boka hela resan tryggt och enkelt på firstcamp.se.

*Gäller vid onlinebokning av campingplats på våra svenska destinationer under 2021. Kan ej kombineras med andra erbjudanden och kan ej nyttjas 12/7-8/8 2021.

KABE MADE IN
SWEDEN

Nya platser. Alltid hemma.

Vår strävan är att alltid ligga steget före med teknik och komfort utöver det vanliga. Med funktioner som höjer livskvaliteten var du än befinner dig. Och när du lär känna din KABE, med alla dess genomtänkta detaljer, smarta lösningar och bekvämligheter, inser du helt och fullt värdet i den genomarbetade designen.

Alla funktioner, som till exempel isolering, ventilation, värmesystem och fönster, är av högsta kvalitet. Ergonomiskt formade soffor, ställbara sängar med spiralmadrass och flexibelt kök utan kompromisser är några exempel på komfort du genast upplever. Vi lägger mycket arbete på att ständigt utveckla våra husvagnar och husbilar, att alltid ligga i framkant och till och med steget före. För att kunna erbjuda dig som KABE-ägare det allra bästa – en husvagn eller husbil som håller högsta standard och exklusiv känsla inifrån och ut.

VÄLKOMMEN IN TILL DIN
KABE-ÅTERFÖRSÄLJARE
SÅ BERÄTTAR VI MER!

Alltid steget före

KABE

  kabehusvagnarhusbilar

Hitta din återförsäljare på kabe.se

LITE MER OM:**LOGI LÄNGS VÄGEN**

• Hotel Havsbaden, Grisslehamn. Spa-hotell med hög komfort. Njut av utomhusbassängen med spanarläge över hamnen.

www.hotellhavsbaden.se

• Folk & Fä, Tomta by. Bullerby-idyll och boende i gammal gård. Vedeldad bastu och ekologisk frukost.

www.matspersgarden.se

• Gimo Herrgård. Anrik herrgård i gammal bruksmiljö. Sjöstuga med bastu och bubbelpool utomhus.

www.gimoherrgard.se

• Gammel Tammen, Österbybruk. En av flyglarna till Österby herrgård rymmer restaurang och logi i stilfull miljö.

www.gammeltammen.se

STILFULLT. Herrgårdsparken i Gimo är en upplevelse i sig.

PRUNKANDE. Njut av Kröns gröna trädgård i Älmsta.

Fisksoppa hos L8 i hamnen

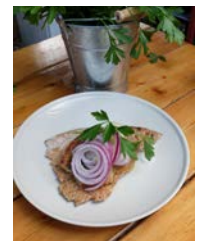
Cathrine Edbladh frestar med somrig dessert.

Njut av friden i Österbybruks fridfulla trädgård.

Det finns fina vandringsmöjligheter vid Gimo herrgård.

Strömmingsmacka på Kafé Kalaset i Grisslehamn.

Större spegel med större siktfält – säkrare!

Nytt spegelhuvud med reflex för bättre synlighet

Snygg och skyddande kåpa för spegelfästet

Säkrare
(och snyggare)
backspegel

Bra Vision

Scandinavia AB

www.bravision.se

När det gäller bildelar

LAGA

Tänk Begagnat Först

Besök oss på www.laga.se

Åre Camping

Välkommen till den familjära campingen i Åredalen!
Öppet året runt.

0647-50770 • info@arecamping.se
www.arecamping.se

LITE MER OM:

MAT OCH FIKA

• Café Kalaset ligger vid Albert Engström-museet vid Augustberg. Smaskigt fika och enklare maträtter.
www.cafekalaset.se

• L8 i Hamnen har ett kanonläge i Grisslehamn. Fisksoppan med aioli och surdegsbröd är en klassiker. Räkmackan likaså. Även butik med Singö-choklad och lokala matprodukter.
www.l8ihamnen.se

• Bettans hembageri i Gimo bjuder på nostalgi, i form av 50-talsinredning, napoleonbakelser och franska våfflor.
www.bettanshembageri.se

• Österby hembageri vid torget i Österbybruk serverar både prisvärd lunch och fika. Ligger nära herrgården.
www.osterbyhembageri.se

LOKAL EXPERT. – Österbybruks vallonsmedja är bygdens stolthet, hävdar guiden Bengt Lindholm i Österbybruk.

Naturskön familjecamping vid Florsjön,
drygt en mil väster om Söderhamn

MOHEDS
CAMPING

0270-42 52 33

info@mohedscamping.se

Alu-Flex Hundbur

Helt i Aluminium

Varför inte den bästa?

5-års garanti att buren är helt skrammelfri.

2-års tillverkningsgaranti.

Tillverkas efter hundens storlek för ökad trafiksäkerhet.

Tät botten med kanter runt om.

Lätt att städa och hålla ren.

Kan skräddarsys till de flesta bilmodeller.

Smide & Montage AB

Telefon: 0120-41030

E-post: info@alu-flex.se

Hemsida: www.alu-flex.se

ÄR DU GASKLAR?

Bli din egen gasolinspektör med våra tips!
gasklart.aga.se

A Member of
The Linde Group

AGA

my.aga.se

BRUKSLIV. Herrgården i Österby bjuder på konstutställningar, kurser och marknader.

BLOMPRAKT. Färg och form i Orangeriträdgården.

UNIK. Besök Österby vallonsmedja som väcks till liv varje sommar.

LITE MER OM:

VÅRT ATT KOLLA

• I Österbybruk kan man året runt förboka en visning av vallonsmedjan och bruket. Under sommaren hålls öppna visningar. Guiden berättar bland annat om smedernas hårda liv och om valloninvandringen.

www.osterbybruksherrgard.se

MISSA INTE!

• Lövstabrik är kanske det mest välbevarade järnbruket i Norduppland, och ligger knappa tre mil norr om Österbybruk. All malm togs från Dannemora gruvor och forslades hit sjövägen vintertid.

• Den siste enskilde ägaren, Louis de Geer, överlät 1986 herrgården och delar av bruksbebyggelsen till Stiftelsen Leufsta, som idag ansvarar för verksamheten.

www.lovstabrik.com

MER INFO

www.roslagen.se

www.roslagsleden.se

KÄRCHER

**WOW,
SMART!**

De första smarta högtryckstvättarna är här. Anslut din Smart Control högtryckstvätt till Kärchers Home & Garden-app. Överför sedan enkelt rätt tryck via Bluetooth till din maskin. Läs mer på karcher.se

VARDAGSLYXA PÅ HOTEL TYLÖSAND

För dig som vet att livet ska levas alla dagar i veckan har vi ett riktigt bra tips. Spa & Nöje är det ultimata paketet för dig och älsklingen, kompisgänget eller hela familjen där det mesta ingår. Pris från 1 445 kr/person.

tylosand.se

Välkommen till MekoPartner Bilverkstad

Verkstadskedjan som alltid ger dig mer för mindre. Vi kombinerar kunskap och engagemang med ett lågt pris och hjälper dig med både service och reparation av din bil.

MekoPartner Bilverkstad erbjuder MHF:s medlemmar:
10 % rabatt på ordinarie service, enligt fordonets servicebok.
10 % rabatt på arbete vid reparationer.

Ni kan även dela upp betalningen
Räntefritt på 4 månader med
 MekoPartner-kortet.

BILVERKSTAD
MekoPartner
www.mekopartner.se

Läs mer om våra erbjudanden på mhf.se

Flatmo
Textila inredningar

DYNOR - RESÅRMADRASSER
BÄDDMADRASSER - MATTOR

www.flatmo.se 0696-400 95 info@flatmo.se

Funderar du på att sälja bilen?

Vi säljer mer än 500 begagnade bilar varje vecka, till köpare i hela Europa. Allt du behöver göra är att knappa in registreringsnumret och lämna in bilen till oss. Kvdbil – en skönare bilaffär.

 kvdbil^{se}

Skador:

Hål
Fläckar
Sprickor
Skrapmärken

Material:

Vinyl
Skins
Plast
Tyg

Reparerar, Restaurerar, Imponerar

COLOR Glo®

Vi finns i 22 orter i Sverige
Hitta din närmsta ColorGlo på

www.colorglo.se

Boka din bilbesiktning hos oss
på Besikta. Vi har fler än 185
stationer på över 150 orter runt
om i Sverige.

Alltid nära dig!

besikta.se
Kundtjänst 0774 -400 800

BESIKTA
BILPROVNING

Trafiknykterhetens Dag uppmärksammar rattfylleriets offer

MHF och MADD genomför stor upplysningskampanj i samarbete med tre besiktningsföretag

Trafiknykterhetens Dag den 25 maj uppmärksammar alla som drabbats av rattfylleriets konsekvenser. Det är viktigt att komma ihåg att rattfylleridrivna är brottsoffer. 292 personer hörde av sig till Brottsofferjouren under 2020 om ärenden som rörde trafikbrott.

VARJE ÅR OMKOMMER 70–80 personer till följd av alkohol- och drogrelaterade trafikolyckor i Sverige. Cirka 1 000 personer skadas årligen allvarligt på grund av rattfylleri.

MHF arrangerar sedan början av 2000-talet Trafiknykterhetens Dag varje år. Det är en dag då hela Sverige skänker en tanke till alla de som drabbats av rattfylleri och deras anhöriga.

TRAFIKNYKTERHETENS DAG är i år den 25 maj. MHF har ett samarbete med Besikta, Opus och Bilbesiktningen. Besiktningsföretagen kommer att dela ut MHF:s flygblad under Trafiknykterhetens Dag på 300 stationer.

– Det blir i stort sett samma upplägg som på Trafiknykterhetens Dag förra året. Vi sprider MHF:s budskap med våra flygblad, berättar MHF:s projektledare Lena Mörk.

– Våra foldrar kommer att delas ut till de kunder som besiktar bilen under den veckan.

MHF:s medlemmar, avdelningar och regioner kan uppmärksamma Trafiknykterhetens Dag på ett coronasäkert sätt genom att exempelvis dela ut flygbladen i brevlådor som 2020.

– Totalt har MHF:arna beställt över 20 000 flygblad till Trafiknykterhetens Dag. Nästan lika många till kommer att delas ut på besiktningsstationerna. Nästan 40 000 flygblad beställda, det är jättebra, säger Carina Carlsson på MHF-kansliet.

MADD är ett nätverk för rattfylleridrivna, som bildades genom MHF 2004. MADD har två viktiga syften, det ena är att vara ett kamratstödande nätverk och det andra är att vara aktivister mot rattfylleri.

– MADD har en inriktning som vänder sig inåt som ett nätverk där man stöttar varandra, förklarar Lars Olov Sjöström, trafik-säkerhetschef för MHF.

– Det finns också den andra delen som handlar om att arbeta för att för att inte fler ska behöva drabbas av rattfylleri och se till att drabbade får det stöd de behöver.

Vad har MADD för planer 2021?

– Planen är att ha en nätverksträff för drabbade och att genomföra ett brottsofferseminarium. Tanken är att genomföra båda under andra halvåret i år, men allt beror på hur det går med pandemin.

Trafiknykterhetens Dag har fokus på och synliggör rattfylleriets brottsoffer.

– Det är viktigt att komma ihåg att den som drabbats av ett rattfylleribrott, har utsatts för ett brott och är ett brottsoffer, säger Lars Olov Sjöström.

BROTTSOFFERJOURNEN ÄR EN ideell organisation som ger stöd till brottsoffer, vitten och anhöriga. Brottsoffer kan vara anonyma när de kontaktar Brottsofferjouren. Under 2020 hade Brottsofferjouren 31 000 kontakter med brottsutsatta. Av dem rörde 292 fall trafikbrott.

– Fortfarande är det relativt få av trafikens brottsoffer som vänder sig till Brottsofferjouren, som statistiken visar. Men möjligheten finns, det är viktigt att komma ihåg, säger Lars Olov Sjöström.

VID POLISANMÄLAN OM BROTT är polisen, enligt förundersökningskungörelsen, skyldig att fråga om den brottsutsatta önskar kontakt med brottsofferstödande verksam-

MINNESPLATS. Trafiknykterhetens Dag den 25 maj uppmärksammar alla som drabbats av rattfylleri och deras anhöriga. Varje år omkommer 70–80 personer till följd av alkohol- och drogrelaterade trafikolyckor i Sverige. FOTO: MOSTPHOTOS

MANIFESTATION. På Trafiknykterhetens Dag den 25 maj uppmärksammas rattfylleriets drabbade. MHF:s riksmanifestation 2018 hölls i Alingsås. Mats Sjöo, MADD, berättade om sin son Rickard som miste livet i en rattfylleriolycka.

FAKTA:

MADD

Hemsida: www.mhf.se/madd/

Kontaktperson: Mats Sjöo.

Telefon: 076-548 97 17.

E-post: mats.sjoo@mhf.se

Support: Vill du stödja MADD:s arbete? Swisha en gåva på 123 313 78 17.

het. Det sker inte alltid när det gäller trafikbrottsoffer. Den här gruppen får idag sämre samhällsstöd än andra brottsoffer.

– Risken finns att polisen glömmer bort det i samband med trafikbrott. Det är nog lättare att tänka på det när en person blivit utsatt för rån eller misshandel, konstaterar han.

– Det är ytterst tveksamt om polisen kommer ihåg att fråga den rattfylleriutsatte om denne önskar stöd efter en rattfylleriolycka.

MARI HAGLUND

De delar ut 10 000 flygblad på Trafiknykterhetens Dag

MHF-avdelningarna i region Mälardalen kommer att dela ut 10 000 flygblad på Trafiknykterhetens Dag den 25 maj.

DEN 25 MAJ arrangerar MHF Trafiknykterhetens Dag för att uppmärksamma alla som drabbats av rattfylleriets konsekvenser. Under pågående pandemi blir det inga traditionella aktiviteter.

Precis som förra året kommer MHF:arna att dela ut foldrar. 2020 delades 30 000 flygblad ut på Trafiknykterhetens Dag av MHF:are och på besiktningstationer i Sverige.

MHF MÄLARDALEN HAR beställt cirka 10 000 flygblad som MHF-avdelningarna i regionen kommer att dela ut på Trafiknykterhetens Dag.

– Jag ringde runt och pratade med alla lokalavdelningar i regionen, och frågade dem om de kan tänka sig att dela ut foldrar den 25 maj. Vi uppmanar dem att göra det

på ett coronasäkert sätt, exempelvis i brevlådor, berättar Agnetha Silén, tillförordnad regionordförande.

– Våra MHF-avdelningar ställer upp.

Agnetha Silén tog över uppdraget som tillförordnad regionordförande förra året. I höstas ringde hon och runt till MHF-avdelningarna i regionen och presenterade sig.

– Det var i samband med att vi skulle köra kampanjen Stoppa langningen i höstas. Då ringde jag runt och pratade med alla avdelningar och fick bra kontakt, säger hon.

– Då delade vi ut foldern i brevlådor. Vi fick jättebra respons från folk som läst vårt flygblad om att stoppa langningen.

VARJE MHF-AVDELNING i Mälardalen får en liten slant från regionen för varje aktivitet de gör.

– När det inte är pandemi brukar vi i MHF Eskilstuna vara ute på besiktningstationer och prata med folk och dela ut foldrar på Trafiknykterhetens Dag, säger Agnetha Silén.

MARI HAGLUND

Agnetha Silén är tillförordnad regionordförande för MHF Mälardalen.

UTDELNING. MHF-avdelningarna i region Mälardalen kommer att dela ut 10 000 flygblad på Trafiknykterhetens Dag den 25 maj.

ÅRETS FLYGBLAD. Så här ser informationen ut som ska spridas.

Extra förmånlig ränta för dig

En större utgift kan vara både väntad och oväntad. Oavsett vilket kan du som medlem i MHF låna upp till 350 000 kronor till en rörlig ränta på 4,90* procent.

Läs mer och ansök på seb.se/medlemslan

* Aktuell medlemslåneränta är för närvarande 4,90 %. En kreditprövning görs alltid. Det får inte finnas några betalningsanmärkningar och lägsta årsinkomst är 210 000 kronor. Om den rörliga årsräntan är 4,90 %, blir den effektiva räntan 5,01 % för ett annuitetslån på 100 000 kronor upplagt på 5 år (60 återbetalningstillfällen), utan uppläggningsavgift. Det totala beloppet att betala, vid oförändrad ränta blir 112 953 kronor och din månadskostnad blir 1 883 kronor. Årsränta per 2020-03-02.

SEB

LÄNADE LINJER. Suzuki gör ingen hemlighet av att deras modell Across egentligen är en förklädd Toyota RAV4 med Suzuki-emblem. Rockaden innebär att Suzuki nu har en laddhybrid i sitt modellprogram. FOTO: STEFAN NILSSON

Suzuki lanserar laddhybrid

Vi är varken de första eller sista att säga det – Nya Suzuki Across är egentligen en förklädd Toyota RAV4. Samarbetet mellan de två japanska företagen har pågått i flera år, och ett av resultaten är en SUV med laddhybridteknik som klarar upp till 7,5 mil på bara el.

SAMARBETEN MELLAN bilfabrikanter är ingenting nytt. Se bara på alliansen mellan Nissan, Renault och Mitsubishi.

En anledning till varför Suzuki och Toyota har ett samarbete sedan 2016 är att Suzuki – under namnet Maruti – säljs i Indien. Det är en stor marknad och Toyota kan vara med och dela på den kakan genom samarbetet.

Men en tydligare anledning är att minska Suzukis utsläpp av koldioxid i Europa. EU ställer krav på de samlade CO₂-utsläppen från respektive bilfabrikant, annars blir det straffavgifter.

En laddhybrid i den egna flottan ser till att de hamnar på rätt sida om gränsen.

Detta om detta gällande bakgrunden. Suzuki, som fick sitt svenska genombrott i mitten av 1980-talet med lilla terrängbilen SJ 413 fann sina trogna anhängare. Därtill fanns även sportiga Swift, liksom den smidiga kombi Baleno och vidareutvecklade terrängbilen Vitara.

Toyota å sin sida var med och startade SUV-vågen med sin modell RAV4. Den första generationen kom 1994 och blev något av succé.

Suzuki Across är en laddhybrid, som i grunden baseras på femte generationen Toyota RAV4. Det Suzuki har gjort, förutom att byta logotypen i ratt, front och akter, är en mer karaktäristisk Suzuki-grill.

PLATTFORMEN ÄR HELT NY, och batteriet under golvet är på drygt 18 kW. Det ger en räckvidd på upp till 7,5 mil på bara el. Bensinmotorn är på 2,5 liter och 185 hästkrafter. Växellådan är steglös och allhjulsdriften sköts av en bakre elmotor på 54 hästkrafter.

Toppfarten anges till 180 km/h och accelerationen från noll till hundra klaras av på blott sex sekunder – under full systemeffekt. En intressant detalj är den goda dragvikten på 1 500 kilo. En avtagbar dragkrok monteras för 9 500 kronor hos Suzuki, inklusive kablage.

ACROSS RULLAR PÅ 19-tumshjul, vilket ger en del vägbuller på grov asfalt. Fjädringen är komfortsatt vilket ger en behaglig färd, även på ojämnt underlag.

Displayen visar elförbrukningen, precis som en färdator, men i kWh per 100 km, och till höger sitter batterimätaren som

sakta sjunker när vi kör på ren el. Medelförbrukningen under provkörningsrundan landar kring 20 kWh/100 km.

Across upplevs som spaciös med god sikt ut genom rutorna. Sittkomfort och närhet till rattar är bra. Ett 9-tums infotainmentsystem sitter ovanför klimatanläggningen. Navigator saknas, men de flesta kan koppla upp sin Iphone eller androidtelefon och komma åt navigation den vägen.

Baksätet är rymligt för två och de yttre platserna är eluppvärmda. Fälls ryggestödet (60:40-delning), ryms drygt 1 600 VDA-liter. En smart fitness är bakluckan som öppnas automatiskt om man för foten under stötfångaren.

SUZUKI HAR GJORT DET lätt för spekulanten av Across, den kommer nämligen bara i en utrustningsnivå – Inclusive. Här ingår det mesta vad gäller säkerhet som sju krockkuddar, autobroms, hastighetsigenkänning av vägskyftar, adaptiv farthållare och filbytsvarning.

Priset landar, för vana Suzuki-köpare, högt med sina närmare 540 000 kronor. Möjligen är priset överkomligt för en "Sukiyota" som tar Suzuki en bra bit på vägen mot elektrifiering. Omkring 300 fordon räknar Suzuki med att sälja under året.

MIKAEL LINDBERG

PRYDLIGT. Stilen förarmiljö med eluppvärmd ratt som standard. Navigation saknas, men går att koppla upp mot 9-tumsskärmen via dagens telefoner.

KORTFAKTA

SUZUKI ACROSS 2,5 INCLUSIVE LADDHYBRID

Pris: Från 539 900 kr.

Motor: Bensin, 4 cyl, 2 487 cm³.

Effekt bensinmotor:

185
hk/136
kW.

Effekt

elmotor

fram: 182 hk/134 kW.

Effekt elmotor bak:
54 hk/40 kW

Systemeffekt: 306
hk/225 kW.

Maximalt vridmoment: 227 Nm vid 3
200–3 700 varv/min.

Prestanda: Toppfart
180 km/h, 0–100
km/h: 6,0 s.

**Längd/bredd/
höjd/axelavstånd:**
463,5/185,5/169,0/
269,0 cm.

**Tjänstevikt/
max last/släp:**
1 940/570/1 500 kg.

Garantier: Nybil 3
år/10 000 mil. Vagn-
skadegaranti 3 år.
Lack 3 år. Rostskydd
12 år. Assistans 3 år.

**Förbrukning blandad
körning:** 6,6 l/100 km
enl. WLTP.

CO₂-utsläpp: 22 g/
km.

- Autobroms
- Atkolås

Tyst vid
eldrift
Rymlig

Högt pris för
en Suzuki
Baksätet
saknar fjärr-
fällning

*Plötsligt
stod älgen
framför bilen ...*

- Jag hann inte bromsa ...

Varje dag sker över 170 viltolyckor på svenska vägar!

Bli medlem för 150 kr/år

Som medlem i Älgskadefondsföreningen får du **ekonomisk hjälp** om du råkar ut för en kollision med något av det anmälningsskyldiga viltet.

Du kan få ekonomisk hjälp med upp till **7 500 kr/olyckstillfälle** för självrisk, reparation, bärgning och hyrbil.

Dessutom får du **500 kr/olyckstillfälle** som extra kostnadsersättning. Detta får du även om du inte har någon självrisk vid viltolycka.

Läs mer om oss på www.algen.se

Älgskadefondsföreningen

DESIGNSTUDIE. Cupra Formentor, en kompakt fyrhjuldriven suv med gott om designattribut och trevliga vägegenskaper.

FOTO: STEFAN NILSSON

Lyckat spanskt förstaförsök

Frågan är om det någonsin tidigare har hänt att ett nytt bilmärke har tagit fram en lika komplett och harmonisk bil som Cupra Formentor. Läger man sedan till en utmärkt spansk design blir det faktiskt en riktigt trevlig bil.

Formentor är en utmärkt vinterbil och samtidigt en bil som lyser upp nattlivet med sina kopparfärgade fälgar och Cupra-loggor.

CUPRA HAR BLIVIT VÄLKÄND som lite fräckare Seat-modeller. Det har hela tiden handlat om design och prestanda. Själva ordet Cupra står för cup racing men betyder också koppar, en metallfärg som blev högsta mode i designvärlden för fem-sex år sedan.

Nu får kulören pryda den första Cupra-modellen som inte är en Seat, inte en Volkswagen utan just en Cupra med det välklingande namnet Formentor.

Namnet har den fått från en välkänd spansk udde på Mallorca där det står en ikonisk fyr. Udden heter

Cap de Formentor. Passande för den första helspanska bilen på många år.

Helspansk ska naturligtvis tas med en nypa salt, bilen är byggd på samma plattform som senaste VW Golf och drivlinan är komponerad av VW-gruppens motorer och växellådor.

FRÅGAN ÄR HUR STORA BEKYMNER det egentligen är att flera bilmodeller delar teknik. Vi skulle vilja säga att det är positivt eftersom det håller nere utvecklingskostnader och ger kunden tryggheten av att det är vida spridd och välutvecklad teknik under skalet.

Den testade bilen har en stor kopparfärgad Cupra-logga i grillen och på ratten. Fälgarna är kopparfärgade och det finns gott om kopparfärgade detaljer både inne i bilen och exteriört. Just den här testbilen är lackad i en perfekt matchande, mörk blågrå matt färg.

Allt andas självsäkerhet och exklusivitet, men Cupra säger att de positionerar sig emellan mass-

producerade bilar och premiumbilar. Detta i en bilvärld där i stort sett alla tillverkare beskriver sig som premium.

Volvo har exempelvis i årtal inlett sina pressreleaser med orden premiumbiltillverkaren Volvo.

Vi som konsumenter ska ta begreppet premium med en nypa salt. Det är ett begrepp som trummats fram för att kunna ta lite extra betalt för sina bilar och det begreppet är redan upptaget i VW-gruppen så Cupra får helt enkelt finna sig i att vara lite mer premium än Seat och lite mindre premium än Audi.

VAD ÄR DÅ CUPRA Formentor för bil?

Den beskrivs som en sportig suv. Se där, nu har vi ännu ett nyckelord från bilindustrin och det är begreppet sportighet, vilket antyder att bilen ska gå att köra fort med. Det antyder också att man har offrat lite av det praktiska till förmån för designen. Ur det perspektivet är Formentor även här lite av mitt emellan. Den är faktiskt praktisk, med utrym-

STRAMT OCH FUNKTIONELLT. Förarmiljön i Cupra Formentor har tydliga drag av Volkswagen-gruppens design, men ändå lite egen stil med raka linjer och stram funktionalitet.

BRA UTRYMME. Lyfter man på bakluckan så är det en helt vanlig kompakt SUV med ganska bra utrymme och sätet fällbart i 40/60-delning.

RENA LINJER. Inte ens vinterns saltslask drar ner intrycket av Cupras design med bakljuset som går över hela bakluckan.

SITTRIKTIG. Lite bättre stolar med integrerat nackskydd ger en bra åkkomfort även om man kör lite hårdare.

EGET EMBLEM. Kvällssolen lyser upp det kopparfärgade Cupra-emblemet i grillen.

men som en SUV men den är också en bil det går att köra snabbt med.

VI HAR KÖRT FORMENTORN en sydsvensk senvinter och det betyder varierande väglag, dålig sikt och slabbigt värre. Ingen dröm för den som älskar sin bil och gärna håller den snygg och fräsch.

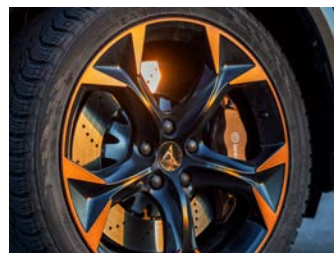
Det är inga svårigheter att bygga en bil som går fort, men det är värre att bygga en bil som både är robust och säker för den som måste ut i alla väglag och samtidigt är en bil som bjuder på det där lilla extra som ger ägaren en känsla av att ha en unik bil.

Cupra är där ännu så länge, samtidigt har Formentor ett pris som betyder att den kanske inte kommer att vara så unik i framtiden. Ett gott betyg som visar hur Cupra har lyckats med allt från design till prestanda.

Bilen är riktigt trevlig att köra både om man kör

Koppar så det förslår med Cupra-logga i rattnavet, koppar runt knapp-satsen, startknappen och knappen till vänster där man väljer körsläge.

GENOMGÅENDE KOPPARFÄRG. Koppar är ett givet designtema på bilmärket Cupra och kopparfärgen återfinns både på fälgar och bromsok. Dessutom förstärks den när den nedgående solen lyser upp hjulet.

KORTFAKTA

CUPRA FORMENTOR LAUNCH EDITION

Pris: Från 459 900 kr.

Motor: Bensin, 4 cyl, 2,0 liter.

Effekt: 310 hk/228 kW.

Vridmo-

ment:

400 Nm.

Växellåda:

7-stegad automatisk dubbelkopplingslåda.

Prestanda: Toppfart 250 km/h, 0–100 km/h: 4,9 s.

Längd/bredd/höjd/axelavstånd: 4 450/1 839/1 511/2 680 mm.

Tjänstevikt/max

last/släp:

1 721/419/1 800 kg.

Garantier: Nybil: 3 år.

Vagnskadegaranti: 3

år. Rostskydd: 12 år

(gäller genomrost-

ning). Assistans: 3

år i upp till 10 år om

bilen servas enligt

plan.

Deklarerad förbruk-

ning blandad körning

(WTLP):

8,2–9,0 l/100 km.

CO₂-utsläpp: 186–203 g/km (WLYTP).

- Autobroms
- Alkolås

Design

Väg-

egenskaper

Allmänt till-

gänglig

teknik

Begränsat

utrymme för

att vara

en SUV

Hög last-

tröskel

Sikt snett

bakåt

den hårt på krokiga vägar och på motorväg, men också på is och snö, som vi har fått uppleva nu senast.

Servostyrningen har en måttlig servoverkan, vilket ger bra vägkänsla och hjulupphängningen är av det hårdare slaget utan att vara för hård för vårens tjälskadade vägar. Cupra må vara snygg att titta på, men styrkan ligger i de väl avvägda vägegenskaperna och harmonin i helheten.

CUPRA VILAR INTE HELLER när det gäller utvecklingen av sin Formentor. Under våren kommer två laddhybrider, Formentor e-Hybrid, som miljöbilar med elräckvidd på dryga fem mil (optimalt) och en effekt på 204 eller 245 hästkrafter. Dessutom är en riktig prestandaversion med enbart en femcylindrig bensinmotor på 390 hästkrafter, Formentor VZ5, på gång i en begränsad upplaga på 7 000 bilar.

STEFAN NILSSON

Två vanliga grundämnen löser e

Motorföraren förklarar principerna bakom motorn som bara släpper ut vattenånga

I förra utgåvan testade vi en bränslecellsdriven bil. Flera av våra medlemmar hörde av sig och ville veta mer om just tekniken bakom bränslecellen. Vi låter vår reporter Stefan Nilsson förklara närmare.

EN BRÄNSLECELLSBIL är en elbil som tankas med väte, som är ett av våra vanligaste grundämnen. Vi har det bland annat i vatten där två väteatomer binds till en syreatom. Vatten är en väldigt stabil förening.

Vatten delar sig inte bara så där plötsligt till sina beståndsdelar väte och syre. Det krävs energi, elektricitet, för att dela atomerna, och samtidigt avges energi när de slås samman. Energin för att dela väte från syre kan mycket väl komma från exempelvis vindkraft när det blåser optimalt, eller via solenergi.

ELEKTRICITETEN ANVÄNDS till något som kallas elektrolys där man delar på vattnets syre- och väteatomer. Elen får man sedan tillbaka när atomerna återförenas i en bränslecell där en katalysator ser till att processen sker optimalt.

Katalysator är ett grundämne som påverkar den kemiska reaktionen utan att ingå i den. I en bränslecell används platina som katalysator. Kort sagt, lagras energin i form av vätgas istället för batterier.

Det är detta som framtidens samhälle försöker utnyttja och bilverkarna är i främsta ledet när det gäller tekniska lösningar för både bilar och andra fordon, samt för hela samhällen.

TRICKET ÄR ATT HÅLLA atomerna separerade, eller rättare sagt hålla väteatomerna separerade från luften, eftersom vätet omedelbart förenar sig med luftens syre så snart möjlighet ges – och bildar vatten.

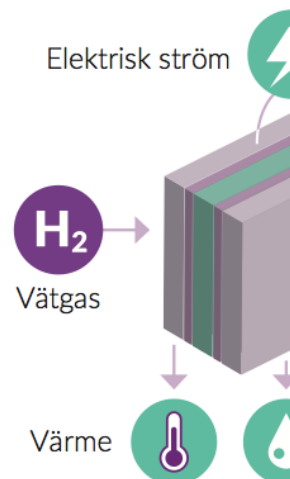
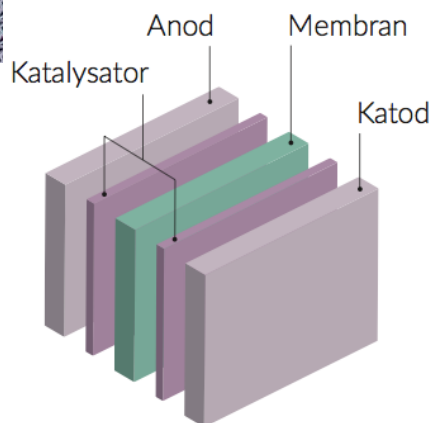
Rätt mängd väte som pytsas in i en bränslecell där det under ordnade förhållanden förenas med syre är nyckeln till att förse framtidens bilar med lagrad el när den behövs.

Den enda restprodukten i en bränslecells-bil blir därför, förutom värme, H_2O – den kemiska formeln för vatten.

STEFAN NILSSON

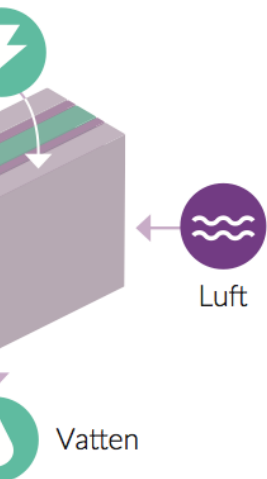

UNDER SKALET. Så här ser Toyota Mirai ut i genomskärning: Vätgastankarna är tre till antalet och rymmer totalt 5,6 kg. Vätgasen blir till elektricitet via en bränslecell och restprodukten blir värme och vatten.

energi problemet

EN BRÄNSLECELL I GENOMSKÄRNING. Den innehåller en katod och en anod. Den elektriska spänningen mellan dem uppstår när väteatomerna, vid anoden, delas upp i protoner och elektroner med hjälp av katalysatorn. Membranet hindrar elektronerna från att ta sig till katoden. De skapar istället en krets och ger upphov till elektricitet. Vid processen återskapas sedan väteatomerna vid katoden och förenar sig med luftens syre och bildar vatten.

ILLUSTRATION: VÄTGAS SVERIGE

Priser inkl. moms

YOU'REX
BILELEKTRISKA RESERVDELAR

SE VÅR
WEBSHOP
www.yourex.se
för mer artiklar info

Yourex marknadsför det mesta inom bielektriska reservdelar, A/C, Broms och andra reservdelar för Bilar, Lastbilar, Traktorer/Entreprenad, MC/ATV och Marin mm.

<p>91-600-1360 Startmotor 12V-1.4 kW</p> <p>997:-</p> <p>Passar: Volvo – flera äldre modeller</p>	<p>90-600-3073 Generator 12V-65A</p> <p>1610:-</p> <p>Passar: Volvo – flera äldre modeller</p>	<p>91-057-1965 Briggs & Stratton Startmotor 16k</p> <p>947:-</p> <p>Passar: 1 cyl. 5, 6, 8, 10 & 11 HP eng. endast med plast eller alum. startkrans!</p>
<p>91-605-1280 Startmotor 12V-3.0kW</p> <p>2997:-</p> <p>Passar: Volvo Penta/Marin</p>	<p>90-605-0234 Generator 12V-60A</p> <p>1497:-</p> <p>Passar: Volvo Penta/Marin</p>	<p>91-678-4194 Startmotor 12V-1.4kW</p> <p>1872:-</p> <p>Passar: Yanmar/Marin</p>
<p>35-200-1001 Bromsbeläggssats, bakaxel</p> <p>222:-</p> <p>Passar: Audi – flera modeller</p>	<p>35-202-3002 Bromsskiva bakaxel</p> <p>347:-</p> <p>Passar: Audi, Seat, Skoda, VW – flera modeller, sats 2 st</p>	<p>35-200-1008 Bromsbeläggssats, framaxel</p> <p>310:-</p> <p>Passar: Volvo och Ford – flera modeller</p>
<p>1.970.050 Tändspole</p> <p>247:-</p> <p>12V, Standardtyp, Oljetyp</p>	<p>1.971.772 Tändspole</p> <p>1747:-</p> <p>Passar: Saab 9-3 & 9-5 Svart typ för Trionic system (1998-2002), 4cyl</p>	<p>1.500.372 Tändkabelsats</p> <p>372:-</p> <p>Passar: Volvo 740, 900-serien – flera modeller</p>

Tel 08-735 81 60 www.yourex.se helpdesk@yourex.se

Välj trygghet för dig och din bil

Vänd dig till ett MRF-företag om du vill känna dig tryggare, på plats eller online. Hos oss får du den omfattande MRF-garantin och när du servar eller reparerar din bil får du MRFs reparationsvillkor, garantier och alla jobb fackmannamässigt utförda. Kolla på vår webb var du hittar närmaste MRF-företag.

www.mrf.se/privatperson

I trygga händer

				↓	NAMNGER ÄREN YTTRE GRÄNS	DE FINNS SOM DOLLAR- GRIN	↓	UNISON				BÖJ- STÄLLE PÅ LAST- BIL FRÅN HAAG					
ÅR OFTA KINDER PÅ MÅN		SKIV- SVAM- PAR	FACK FÖR AKADE- MIKER					DIREK- TIV PÅ L luckan									
										KROMO- SOMDEL SILVER- TECKEN			VASSRÖR DE GAMLA STÖTARNA				
HYLL- NING- DIKT					SPARKEN FRÅN FLAGGAN ÖTÄCKT						ÅR RAK I PANNA VIRK- VARRET						
UNDER SÅDANA ÖPPNAS LUCKOR													BLIR DU OCH JAG TILLSAM- MANS BEVITRNA				MÅLBUR
LÖPER BÄRSÄCK SÅDANA ÄR TÄTT- TINGAR					HOPPAR ÖVER- LÖPARE MAGNUS MYRTAL		↓	KALLAS LILJE- HOLMENS	ÄR ÖMÄRKT	SKOPA TALA UTAN TÄCK- NING							SJÖNG UTAN ORD
			DE HAR SINA KRUS ÄR UTE EF- TER SAM- MÅ BYTE														
UTE- SPELARE	↓				SJÄLS- FRID TRASSEL			ÄR STATUS- BILAR FIXAR LOGOPED					VERBAL SMÖRJA FARIT RUNTI BYARNA				
ÄR DEN SOM LÄMNAT HALL				BEST MYCKET SVA GT							OBE- TYDLIG SKILNAD BEGAG- NADE						
FÖR- SLAG TILL BESLUT		PANO- RAMA ÄR BRA FÖRVÄRV			FÖREStÄ SKALORD				BUSKE HAR PLAN FÖR NOLL- ÄTTOR					BOSS I STÄLLET			SLÄR VI UPP I ÅTERGER KONTU- RERNA AV
						STICKA TILL STYRDE RIKET 1978-79					UPP- SPELTA						SIPPA
SJÄLV- KLART DRYCKES- VAL FÖR BILIST	↓																MAS- SIV PÅ KRETA
LIBERA- LERNÄ FÖRR SLAGÖRD			TILL- TALAR JÄMLIKT		CAPONE LÄMNAT IFRÅN SIG		GÅR UPP I LED- NINGEN VEDBIT				HÄLLER INTE TJALLÄRE SKIV- SPELARE						
		VARIT FÖR- TJUSTI GÅ UPP IRÖK							MORS KAN HA SKALLRÄ- TENA ÄNDEN					BINGE			LIGGER JUST ÖVER SNITTET
RÖTT FUDER						BÖRGBARN KOMMER MED SPÖ											
						→					PAR PÅ SCEN						FÖR- FLYTTA SIG BAK- LÅNGES
ÄR AV- TALAD TID	KRÄVS HUNDRA FÖR ATT FÅ HA				BLIR FEMTÖN EFTER LUNCH												
												JÄMARE SOM INTE HÖR HEMMA I TRAFIKEN					

LÖS KRYSSET OCH VINN! De fem först dragna lösningarna belönas med två bingolotter vardera. Skicka lösningen till: Motorfören, Byängsgränd 8, 120 40 Årsta före 14/6. Märk kuvertet "Krysset 3/21". Du kan även e-posta en bild på hela krysset på: motorforaren@mhf.se

KONSTRUKTÖR: MATS EDVARDSSON, FOTO: CENNETH SPARBY

► Namn.....

► Adress.....

► Postadress.....

**BILLIG
BENSIN OCH
DIESEL**

MER SOPPA FÖR PENGARNA

290 STATIONER MED LÅGT PRIS

Med 290 stationer finns vi alltid nära tillhands när du behöver fylla tanken till ett lågt pris. Mer soppa för pengarna helt enkelt.

Ladda ned vår App för iphone eller android eller besök ingo.se för att hitta din närmaste station.

**Ha en fin sommar.
Ta det lugnt och kör försiktigt!**

Motorföraren i bakspegl

1997 var händelserikt, redan från februari. Med hjälp av centerpartiet beslutade regeringen den här månaden att stänga en av Barsebäcks reaktorer i juli 1998. (Så skedde inte, utan reaktorn stängdes först i november 1999.)

Stor glädje blev det i Helsingborg i början av februari. Med blott tolv kronor i insats, delas den hittills största Joker-vinsten ut på hela 61 miljoner kronor.

På musikfronten, närmare bestämt Svensktoppen, blev det maratonrekord för Strepplers låt "Till min kära". Det blev 22 veckor i sträck på en förstaplats och totalt 73 veckor på Svensktoppen innan de åkte ut i februari.

Den första utgåvan av Motorföraren under 1997 kom ut till medlemmarna i slutet av februari och tidningen hade nu funnits i 70 år.

TEXT: MIKAEL LINDBERG

Krom i kubik

Det glänsar och gnistrar om omslaget som pryds av en Honda GL 1500 F6C. Bilden är från MC-mässan i Sollentuna och utan någon som helst information fick undertecknad gnugga sina "mc-knölar" för att lista ut att det är en custom-Honda som pryder omslaget. En ledtråd var de tre insugsrören på motorn, som skvallrar att det handlar om en Boxer-sexa, något Honda var tämligen ensamma om.

För övrigt flaggas om Volvos nya motor, ett test mellan Audi och BMW i kompaktklassen (där Audi går ut som knapp segrare), samt bildreportage från Detroit-mässan. En provkörning av både Toyota Camry och nya Volvo V70 får också plats.

Nya besiktningsregler

I februari blev det nya besiktningsregler i Sverige, en EU-anpassning. För personbilarna utökades kontrollen till att även gälla bilbältenas funktion i baksätet, att instrumentpanelens kontroll- och varningslampor fungerar, samt att lyktorna till

Kontrollbesiktning EU-anpassas

Den nya besiktningsreglerna innebär att även bältenas funktion i baksätet ska kontrolleras. Detta gäller även för fordon som inte är utrustade med bälteslåsningssystem. Dessutom ska instrumentpanelens kontroll- och varningslampor fungera. Lyktorna ska också kontrolleras.

registreringsskylten är hela. Från och med nu kontrolleras även att en varningstriangel finns med i bilen.

Uthyrare tidiga med eldrift

Hertz biluthyrning blev först i Sverige med att hyra ut bilar med eldrift. Projektet startade redan i december 1996, och efterfrågan ökade omgående bland miljömedvetna kunder. Bilarna i fråga var Renault Clio utrustade med nickel-kadmium-batterier som laddades via ett vanligt 230-volts-uttag.

Den eldrivna Clion var tänkt för stadstrafik, hade en toppfart om 90 km/h och räckvidden låg på drygt sex mil. Inte illa alls för den tiden.

Japansk suv gör entré

Den presenterades utan något namn på Detroit-mässan, men tämligen omgående berättade Subaru att deras nya suv skulle få namnet Forester. Suv var nytt på den här tiden och stod för Sport Utility Vehicle, alltså en bil med fyrhjulsdrevning och robustare utformning.

Forester var först tänkt för den amerikanska marknaden, men kom till Europa och därmed även Sverige. Under huven vilade en 2,5-litersmotor på 170 hästkrafter

och Forester var naturligtvis fyrhjulsdreven, som sig bör.

Test av framtidens motor

Volvo vände sig till japanska Mitsubishi för att komma åt en bränslesnål bensinmotor. Den var tänkt till Volvos mindre S- och V40-modeller. Det handlade förstås om Mitsubishis GDI-motor, och Motorföraren fick provköra en sådan monterad i modellen Galant i Japan. Tanken med GDI (Gasoline Direct Injection) var att spruta in bränslet under högt tryck, direkt i förbränningsrummet.

En specialformad kolvtopp skapade en virvel för att antända den mycket tunna bränsleblandningen. Det här var revolutionerande för sin tid, och testförare Rolf Gildenlöw klarade utan problem att köra bilen på 5,5 l/100 km.

Idag vet vi att de här motorerna i Volvo ofta drabbades av problem med sot i spjällhuset, en dyr historia att rengöra.

Jagar för att ge vård

Linköpingspolisen startade ett pilotprojekt för att jaga rattfyllerister, och ge dem vård. Bakgrunden var det dåliga resultatet av slumpmässiga utandningsprov med ett riksgenomsnitt på omkring tolv rattfyllerister på 1 000 prover.

Genom att fokusera på områden där rattfyllerister rör sig, hittade Linköpingspolisen istället 49 förare på 1 000 prov.

– Vi kan bli ännu bättre, säger polisen Torgny Häll, och menar att planerade insatser ger högre resultat.

Men polisen ville även se till att de notoriska rattfylleristerna kom under vård, därför informerades de om den hjälp som erbjöds på Universitetssjukhusets S:t Larmstugan. Själva projektet skulle fortgå i ett år.

SPÄNNA SÄKERHET SÄKERHETSPRÖVNING	K	ANVÄNDNING ANVÄNDNINGSPRÖVNING	DEKORATION DEKORATIONSPRÖVNING	ÖPPNINGS ÖPPNINGSPRÖVNING	M	ANVÄNDNING ANVÄNDNINGSPRÖVNING	U	SÄKERHET SÄKERHETSPRÖVNING
→ F	Ö	R	K	L	A	R	A	R
SÄKERHETSPRÖVNING	R	E	O	R	T	Å	N	↓
SÄKERHETSPRÖVNING	A	R	M	A	D	A	G	I
SÄKERHETSPRÖVNING	Ö	M	A	T	T	U	R	N
→ G	R	E	P	S	T	E	G	E
SÄKERHETSPRÖVNING	Å	K	E	R	I	S	P	Å
SÄKERHETSPRÖVNING	N	U	N	N	A	A	S	E
SÄKERHETSPRÖVNING	↓	S	P	Å	N	A	D	E
SÄKERHETSPRÖVNING	E	P	O	R	K	A	P	T
SÄKERHETSPRÖVNING	K	O	R	T	A	G	Å	V
SÄKERHETSPRÖVNING	A	R	A	N	I	A	↓	A
SÄKERHETSPRÖVNING	Ö	R	N	F	A	S	T	S
SÄKERHETSPRÖVNING	↓	A	N	I	T	A	P	R
SÄKERHETSPRÖVNING	M	Ö	B	T	V	Å	N	G
SÄKERHETSPRÖVNING	B	E	S	P	R	U	T	A
SÄKERHETSPRÖVNING	D	E	D	E	P	I	N	A
SÄKERHETSPRÖVNING	↓	N	Ö	R	D	E	N	N
SÄKERHETSPRÖVNING	H	I	V	N	E	O	N	E
SÄKERHETSPRÖVNING	D	E	L	A	→	H	A	N
SÄKERHETSPRÖVNING	A	R	M	O	D	E	J	T

VINNARE KRYSSET NR 2

► Gratis säger vi till fem nya kryssetvinnare! Två bingolotter vardera är vinsten. Lycka till!

Nils G Jansson,
Karlstad

Linnéa Hugosson,
Skillingsaryd

Viola Heldor,
Sandviken

Bengt Gistedt,
Brastad

Lena Andersson,
Sala

FOTO: THINATHORNER.SE

Rallystjärnan Tina Thörner lär hemtjänstpersonal att köra bil trafiksäkert

Som första kommun i världen ska Karlstad utbilda hemtjänstpersonal i eco-driving, trafiksäkerhet och halkkörning med rallyföraren Tina Thörner som lärare. Det rapporterar P4 Värmland. Det är vård- och omsorgsnämnden i Karlstads kommun som har tagit beslutet. Kostnaden är en miljon kronor.

FOTO: ÄLGSKADEFONDSENERGINGEN

61 000 viltolyckor i fjol

Under 2020 rapporterades 61 000 stycken viltolyckor, enligt Nationella Viltolycksrådet. De vanligaste djuren i viltkollisionerna under förra året var rådjur (74 procent av olyckorna) följt av vildsvin (12 procent) och älg (8 procent). Under 2020 omkom tre personer i viltolyckor, en personbilsförare och två personbilspassagerare, enligt Trafikanalys.

Rätt svar bil- & trafikfrågor

1A. I en personbil får det bara åka så många som bilen är registrerad för, men det finns några undantag, bland annat att barn får tas med om de färdas på plats med en typgodkänd skyddsutrustning för barn. Ytterligare undantag finns i Trafikförordningen 4 kap §6. Tänk på att passagerarnas vikt och lastens vikt inte får överstiga den maxlast som anges i registreringsbeviset.

2A. Maxlängden är 24 meter eller 25,5 meter med undantag som anges i Trafikförordningen 4 kap §17. Om lasten sticker ut mer än en meter bakåt måste den vara utmärkt med en rödglug varningsflagga eller rött ljus och röda reflexer i mörker. All last som skjuter ut mer än en meter framåt ska alltid markeras med rödglug varningsflagga i dagsljus och vitt ljus och vita reflexer.

3A. Ett fordonets totala bredd får inte överskrida 260 centimeter, men last får inte sticka ut mer än 20 centimeter på bilens sidor.

4C. Det finns faktiskt ingen angiven maxhöjd för ett fordon, men lasten måste vara ordentligt förankrad – och det gäller att ha koll på maxhöjd under till exempel broar, i tunnlar och under vägskyltar.

5A. Maxlasten är skillnaden mellan fordonets totalvikt och tjänstevikt. Tjänstevikten är fordonets vikt med sina vätskor (full tank, kylarvätska, spolarvätska och oljor) och förarens vikt (75 kilo). Siffrorna för just din bil hittar du i registreringsbeviset.

MEDLEMSFÖRMÅN: ANNONSERA

► Som en förmån erbjuder vi våra medlemmar en gratis Torget-annons! Gäller endast privatpersoner, en annons per utgivning och person. För kommersiella annonser hänvisar vi till vår annonschef

(se redaktionsrutan sidan 4). Manusstopp är den **14 juni 2021**.
► Skicka din annons till: "Torget", Motorföraren, Byängsgränd 8, 120 40 Årsta.

Säljes
 Köpes
 Uthyres
 Önskas hyra
 Bytes
 Fastighet
 Tomt
 Personligt

Annonstext /Produkt, pris, årsmodell etcetera _____
Namn _____
Telefon _____
Adress _____
Postadress _____
Medlemsnummer (obligatoriskt) _____

ÄNNU INTE MEDLEM?

Specialerbjudande till dig som läser Motorföraren
Kul att du läser Motorföraren. Som helnykter eller trafiknykter medlem i MHF skulle du vara med och bidra till en nyktrare och säkrare trafik. MHF:s arbete går skilnad. Vi vill att du blir medlem i MHF – Ett helt år för bara 195 kr istället för ordinarie 285 kr. Då får du också sju utgåvor av Motorföraren varje år.

Bli medlem direkt genom att scanna QR-koden
Med de flesta smartphones riktar du bara kameran mot koden för att komma igång. Eller gå via vår hemsida www.mhf.se. Tycker du att klickandet är krångligt, ring eller maila: 08-555 765 55 – medlem@mhf.se – så hjälper vi dig.

Att äta frukost var du vill...

... är bara en av de stora små sakerna när du reser med oss.

Danmark FRÅN 699:-*

Tyskland FRÅN 429:-*

Polen FRÅN 1269:-*

Lettland FRÅN 629:-*

*Prisexempel gäller båtresa enkel väg för 1 pers inkl husbil/husvagn max 4m hög och 6m lång.
Frånpriser kan variera beroende på säsong och prisexempel Tyskland gäller vår linje Trelleborg-Rostock.
Läs mer på stenaline.se/bilsemester. Begränsat antal platser. Bokningsavgift tillkommer vid personlig service.